«Хто правду чинить - іде до світла»
(від Івана 3,21)

МЕТА

ЧАСОПИС

8/205 Жовтень 2024

ЛЬВІВСЬКА АРХИЄПАРХІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Сестри Студійського уставу відзначили 100-літній ювілей у Львові

1 жовтня, у свято Покрову Пресвятої Богородиці, у храмі Всіх святих при монастирі сестер-студиток у Львові відбулася Архиєрейська Божественна Літургія з нагоди 100-річчя заснування Свято-Покровського жіночого монастиря Студійського уставу. Літургію очолив Архиєпископ і Митрополит Львівський Ігор. Із ним співслужили ігумен Свято-Успенської Унівської лаври ієромонах Йосафат Войтек, ігумен монастиря Святого Онуфрія ієромонах Пантелеймон Трофімов, ЧСВВ, і запрошені священики.

У проповіді владика Ігор акцентував увагу на винятковій опіці Пресвятої Діви для кожної християнської душі. Він згадав про мовчазну присутність Богородиці, яка супроводжувала Господа в час Його земного життя, та про силу заступництва Богородиці, яку ми досвідчуємо й досі. Митрополит закликав усіх присутніх до щирої молитви за Україну та її військо.

На завершення Літургії єпископ привітав сестер із ювілеєм їхньої спільноти: «Дорогі сестри, любимиці Богородиці, розвивайте набожність до Неї у своїх серцях і просіть Її, щоб вона милосердилася над нашим не дуже святим народом. Прийміть наші вітання в соту річницю заснування монастиря сестер-студиток. Хай Бог благословить вас своїми щедрими духовними дарами, а Мати Божа виблагає для вас вірності в покликанні до кінця вашого благородного життя».

Ігуменя Свято-Покровського монастиря схм. Марія Бандура висловила подяку митрополитові від імені спільноти та подарувала йому ікону Пресвятої Богородиці, яку написали сестри.

З нагоди празника сестер прийшли привітати з чудовим концертом діти, які навчаються у Католицькому ліцеї «Школа святої Софії», що діє при монастирі.

Святкування 100-річчя Свято-Покровського монастиря продовжилось 14 жовтня в межах наукової конференції, яку організували сестри-студитки спільно з ГО «Центр дослідження історії Східних Католицьких Церков».

Пресслужба Сестер Студійського уставу

Львівська архиєпархія отримала від Мальтійського ордену України ноутбуки

13 вересня Львівська архиєпархія отримала від Мальтійського ордену України ноутбуки, призначені священнослужителям для використання у служінні. Від імені Суверенного Ордену передав їх Андрій Ханас, а Церква, своєю чергою, спрямує їх для найбільш потребуючих, зокрема для деканатів селищ.

Отримавши ноутбуки, митрополит Ігор подякував добродіям та ініціаторам допомоги і поблагословив ґаджети на добре використання.

Представник Ордену Андрій Ханас розповів присутнім про довготривалу співпрацю між орденом та архиєпархією. Такого роду допомога була спрямована і до інших архиєпархій та єпархій – як вияв солідарності та підтримки впродовж уже багатьох років.

Пресслужба Львівської архиєпархії

У Фрайзінґу завершився Міжнародний конґрес Renovabis

12 вересня в м. Фрайзінґ (Німеччина) завершився 28 Міжнародний конґрес Renovabis. 220 учасників з 26 країн, серед яких у складі делегації з України був єпископ-помічник Львівської архиєпархії Володимир, прослухали цікаві лекції в будівлі Asam (та онлайн), вели захоплюючі дискусії та обмінювалися досвідом.

На початку другого дня Конґресу прозвучали доповіді діалогових груп попереднього дня. Представники шести груп коротко представили свої напрацювання. Теми, над якими працювали учасники в групах, включали питання терапевтичного виміру релігійності, Церкви та медіа-комунікації, покликання та свідчення віри в соціальному зобов'язанні, пророчого виміру у зобов'язанні захисту навколишнього середовища та клімату, молоді як майбутнього Церкви.

Архиєпископ Вінченцо Палья (Рим) виступив з основною промовою другого дня Конґресу на тему: «Криза і майбутнє християнства в глобалізованому світі». Він закликав до більшої солідарності та братерства, щоби протистояти глобальним викликам часу. Він також підкреслив цінність двох енциклік Папи Франциска – «Laudato Si» і «Fratelli Tutti».

У заключному слові Міжнародного конґресу архиєпископ Гайнер Кох запросив учасників на Конґрес наступного року, який відбудеться в Берліні.

Пресслужба Львівської архиєпархії

Владика Володимир взяв участь у молитовному святкуванні 300-ліття катедри в Інсбруку

У неділю, 15 вересня, у катедральному соборі св. Якова в м. Інсбрук (Австрія) відбулися урочистості з нагоди святкування 300-ліття з дня освячення катедри. Святкову Божественну Літургію звершив єпископ Інсбрука Герман Ґеттлер. Співслужили з єпископом Інсбрука єпископ-помічник Львівської архиєпархії Володимир та єпископ-помічник Сокальсько-Жовківської єпархії Петро. Під час богослуження лунала молитва за Україну.

Цього року в Інсбруці також відзначають 125-річчя з моменту, коли з благословення праведного митрополита Андрея Шептицького сюди приїхали вивчати богослов'я перші студенти з України. Про це, зокрема, і згадав владика Герман Ґеттлер під час проповіді.

«Сьогоднішнє святкування – це гарна нагода для вдячності. Після святкової молитви була можливість спілкування з різними з людьми. Мав коротку розмову з мером Інсбрука. У розмовах подякував за солідарність з Україною, просив про молитву і подальшу підтримку», – поділився своїми враженнями владика Володимир.

Пресслужба Львівської архиєпархії

Владика Володимир освятив обласний пластовий центр у Львові

21 вересня, в рамках урочистостей відкриття ювілейного пластового року, владика Володимир, єпископ-помічник Львівської архиєпархії, у співслужінні капеланів «Пласту» освятив новозбудоване приміщення Обласного пластового центру ім. Олександра Тисовецького, що на вулиці Івана Франка у Львові.

«Запам'ятаймо собі: хто любить, той здобуває світ. Важливо, щоб ми залишалися молодими. Для цього потрібно любити. Молодість – це стан душі. Щоб душа була молодою, її потрібно наповнювати любов'ю. Хто любить, той здобуває світ. Будьте молодими і дуже багато любіть: Бога, себе і все, що є довкола вас. Тоді вам не буде загрожувати жодна старість. Будьте молодими і мудрими», – зазначив у вітальному слові єпископ-помічник Львівської архиєпархії.

Як повідомляють організатори, сам центр створений з метою розвитку пластового руху на Львівщині, забезпечення рівного доступу дітей, учнівської та студентської молоді до пластової методики виховання. Основні напрямки роботи: організація, координація і підтримка проведення таборів; підтримка програми підготовки пластових виховників; проведення заходів для створення умов виховання молоді Львівщини. Крім того, Львівський обласний Пластовий центр працюватиме над розвитком регіональної мережі пластових молодіжних центрів (домівок), виховних частин, наметових полів (кемпінгів) у Львівській області.

Пресслужба Львівської архиєпархії

Владика Володимир звершив Божественну Літургію для членів товариства «Бойківщина»

«Вже стало традицією з ініціативи товариства «Бойківщина» збиратися восени на родинну молитву. Сьогодні ми прийшли знову сюди, до святині, немовби до нашого бойківського оазису, дому. Нас об'єднують болючі спогади, коли йдеться про депортацію наших предків з території Закерзоння. Ми прагнемо рани лікувати, не забуваючи історію. З історії важливо виносити урок на життєву дорогу. Храм є лікарнею та школою життя». Про це сказав єпископ-помічник Львівської архиєпархії Володимир у 13-ту Неділю після Зіслання Святого Духа в Свято-Іванівській лаврі Студійського уставу УГКЦ під час Архиєрейської Божественної Літургії для членів товариства «Бойківщина».

Пресслужба Львівської архиєпархії

Паломництво працівників курії Львівської архиєпархії

«Добро, яке ми чинимо, залишається у світі, як і зло. Це все згодом повернеться до нас. Чинячи добро, нам у світі буде легше жити. Запам'ятаймо, що найменше добро назавжди залишається добром у світі», – на цьому наголосив єпископ-помічник Львівської архиєпархії Володимир у проповіді в церкві Введення у храм Пресвятої Богородиці с. Поляниця з нагоди паломництва сюди 24 вересня працівників курії Львівської архиєпархії.

«Нас зустріли гори і ми перебуваємо на лоні живої природи. На лоні природи є особливі відчуття. По-особливому відкриті вуха і серце. Наші очі дивляться в далечінь. Чуємо євангельське Слово Життя. Знову ж таки про аграрну тематику і зерно. Каже Ісус, що б ми не робили, життя триває. Посіяне насіння, навіть якщо чоловік спить, проростає. Ми можемо мати сумніви, чи я, як людина, можу мати вплив на події у суспільстві. Що я можу зробити? Подивімося, скільки одна людина може принести зла в світі, зробити заколоту... Чуємо притчу про зерно гірчиці, яке є дуже маленьким. Чи ви бачили, як воно виглядає? Але воно проростає і має певний вплив на те, що є довкола. Усвідомте собі, що кожен із нас має вплив на суспільство. Бо кожна людина є мікроклітиною суспільства», – закликав далі у проповіді єпископ-помічник Львівської архиєпархії.

Пресслужба Львівської архиєпархії

Духовенство Залізничного деканату ЛА УГКЦ відвідало майстерню «UNBROKEN»

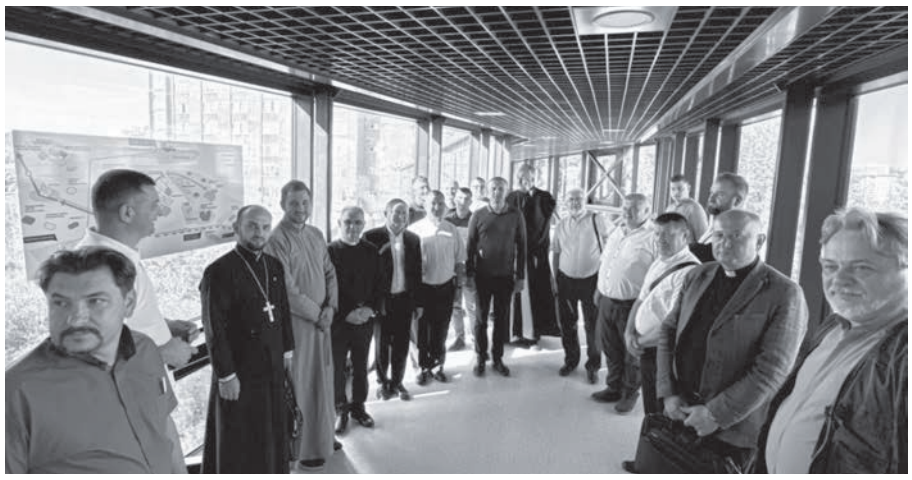

24 вересня священнослужителі Залізничного деканату Львівської архиєпархії УГКЦ на чолі з очільником о. Сергієм Шваглою та синкелом у справах духовенства і священичих родин ЛА о. Юрієм Чудяком відвідали Національний реабілітаційний центр «UNBROKEN» та протезну майстерню. Зустріч відбулася за співпраці Львівської міської ради та Львівської архиєпархії УГКЦ в рамках Інституту постійної формації. Отці мали нагоду на власні очі побачити процес фізичної реабілітації військових, а також поспілкуватися про близьку їм реабілітацію – ментальну.

Про глобальні цілі та роботу духовенству розповіли генеральний директор 1-ї ТМО Олег Самчук та директор лікарні св. Пантелеймона Юліан Голик.

Відтак зустріч продовжили директор із фізичної реабілітації Ігор Кошівка та керівник реабілітаційного центру «UNBROKEN» Олег Білянський. Мова йшла про нерозривність фізичної та ментальної реабілітації, адже ефективне лікування можливе виключно за наявності обох аспектів.

«Духовна велич Львова»

Владика Володимир відкрив на Золочівщині релігійно-патріотичний маршрут та освятив криївку УПА

У неділю, 29 вересня, в переддень свята Покрову Пресвятої Богородиці, Дня захисників та захисниць України, українського козацтва та річниці створення Української Повстанської Армії, єпископ-помічник Львівської архиєпархії Володимир у співслужінні ініціатора заходу та пароха с. Вороняки о. Михайла Смолінського, а також духовенства Поморянського і Золочівського деканатів відкрив перший в Україні релігійно-патріотичний маршрут «Стежками Героїв» та освятив криївки воїнів УПА в урочищі «Макогін» (Золочівщина).

Як повідомили організатори дійства, хутір «Макогін» знаходиться в лісі поблизу с. Вороняки. Десять років тому ініціативна група молодих людей з о. Михайлом Смолінським, парохом села, розпочала роботи із відновлення хутора, де проживала родина П.Желяско, що була депортована 77 років тому в рамках злочинної більшовицької операції «Захід». Силами та коштами людей доброї волі відновили джерело з дубовим коритом, п. Володимир Миськевич обладнав поряд із потічком цілющої води цілий релігійно-патріотичний комплекс, а впродовж останніх трьох років велись роботи із проектування та відновлення віднайденої криївки УПА. Багато робіт зроблено з облагородження прилеглої території. Участь у них брали учні та студенти місцевих навчальних закладів.

Маршрут «Стежками Героїв» розпочинається неподалік залізничного вокзалу м. Золочів – саме там бере свій початок Хресна Дорога с. Вороняки. Підіймаючись наверх до XIV стації, ми побачимо висаджену дітками «Алею Небесної Сотні». Через 100 метрів маршруту знаходиться церква св. Жінок-Мироносиць та «Площа патріархів». Далі по маршруту ми спостерігаємо місійний хрест та пам'ятний хрест на честь загиблих героїв-повстанців з родини Дмитрак. «На долинах» видніється озеро «Хомиха», а від нього через 400 метрів милує око людини молитовний центр «На небесах» ім. Любомира Гузара. Рухаючись по вказівниках на південний схід мішаним лісом, через 50 хв. пішого ходу можна прийти до криївки та урочища «Макогін». Повернутися назад до автобусної зупинки можна дорогою на північ, де милуватимемось «Синім озером» зі зграєю лебедів.

Єпископи, духовенство і вірні у США молитовно попрощалися з владикою Василем Лостеном

21-23 вересня відбулися похоронні відправи за упокій душі владики Василя, який відійшов у вічність 15 вересня 2024 року після нетривалої хвороби в лікарні м. Стемфорд.

У суботу, 21 вересня, у каплиці семінарії Святого Василія з 16:00 по 20:00 відбулося прощання з покійним. О 17:00 був відслужений парастас.

У неділю, 22 вересня, прощання продовжилося з 10:00 по 20:00 в тій же каплиці. Об 11:00 відбулася Божественна Літургія, а о 17:00 – ще один парастас.

У понеділок, 23 вересня, тіло владики було перевезено на цвинтар Святого Духа. Об 11:00 в церкві Святого Андрія була відслужена похоронна Літургія, після чого відбувся похід до місця поховання.

На похороні владики Василя Лостена митрополит Борис Ґудзяк наголосив на важливості його внеску в життя багатьох людей, зазначивши, що «багато хто, хто близько співпрацював із владикою, згадував про його допомогу».

Митрополит також звернув увагу на те, що, останнє слово покійного – це слово воскресіння. «Наша Літургія та молитви в ці дні просякнуті глибоким усвідомленням людської немочі, тління, грішності та зла у світі, спричиненим людьми. Проте одночасно ми маємо справу з неймовірною вірністю, любов'ю, милосердям, прощенням і близькістю живого Бога», – зазначив митрополит.

«Ми співаємо в мінорному ключі, але не плачемо, бо владика Василь отримав великий дар довгого життя та служіння, у якому вмів сказати «дякую» і «перепрошую», – додав він.

Митрополит Борис також акцентував, що сьогодні світ, як ніколи, потребує свідків. Він згадав, як владика Василь не боявся виходити за межі звичного. «Він вважав, що треба виходити з нашого гетто. Ми маємо такий скарб у нашій Церкві, який треба відкривати для наших братів і сестер», – зазначив митрополит.

Пресслужба Філадельфійської архиєпархії

Блаженніший Святослав у Римі зустрівся з послом Франції при Святому Престолі

26 вересня в Римі відбулася зустріч Блаженнішого Святослава, Отця і Глави УГКЦ, із послом Франції при Святому Престолі Флоренс Манджін. Зустріч відбулась у приміщенні французького посольства на запрошення посла Франції.

Сторони обговорили ситуацію в Україні та головні виклики російської агресії перед міжнародною спільнотою. Окрему увагу було присвячено темі пропаганди та дезінформації як зброї, яку росія використовує проти України та західного світу.

Блаженніший Святослав розповів про гуманітарну ситуацію в Україні та служіння УГКЦ в умовах війни. Він, зокрема, подякував французькому народу та благодійним католицьким організаціям Франції за підтримку України. Зі свого боку посол Флоренс запевнила, що Франція і надалі підтримуватиме Україну в боротьбі за свою свободу та європейське майбутнє.

Зустріч відбулася в контексті підготовки візиту Глави УГКЦ до Франції, запланованої на початок листопада 2024 року.

Секретаріат Глави УГКЦ у Римі

Вперше в Чернівцях відбувся Синод єпископів Івано-Франківської митрополії УГКЦ

26 вересня в Чернівцях відбувся VII Синод Єпископів Івано-Франківської митрополії УГКЦ. Його тема – «Практичні кроки втілення рішень Синоду єпископів УГКЦ 2024 року щодо головної теми «Бути благовісниками надії: євангелізація в контексті війни» в Івано-Франківській митрополії». Знаково, що в цей день владика Йосафат Мощич, єпископ Чернівецький, відзначав 25-річчя ієрейських свячень.

До участі в Митрополичому синоді, який очолює Архиєпископ і Митрополит Івано-Франківський Володимир Війтишин, запрошені всі єпископи Івано-Франківської митрополії УГКЦ: єпарх Коломийський Василь Івасюк, єпарх Чернівецький Йосафат Мощич, єпископ-помічник Івано-Франківської архиєпархії Микола Семенишин та єпископ-помічник Коломийської єпархії Петро Голіней.

Робочій зустрічі передувала Архиєрейська Божественна Літургія в катедральному соборі Успіння Пресвятої Богородиці, яку очолив високопреосвященний митрополит Володимир у співслужінні з єпископами та священнослужителями, які братимуть участь у Синоді, а також священнослужителями Чернівецької єпархії. У час моління владики і душпастирі просили Божої мудрості та присутності Духа Святого на синодальних засіданнях.

Після Божественної Літургії був зачитаний декрет про скликання Митрополичого синоду, а відтак відбулося урочисте складання присяги.

Опісля учасники Синоду розпочали робоче засідання, на якому розглянуто практичні кроки втілення в життя митрополії рішень Синоду єпископів УГКЦ 2024 року щодо головної теми «Бути благовісниками надії: євангелізація в контексті війни», які стосуються єпархій, духовенства та вірних.

Пресслужба Чернівецької єпархії

Владика Степан Сус освятив каплицю УГКЦ у Кишиневі

Голова Пасторально-міграційного відділу УГКЦ владика Степан освятив каплицю Пресвятої Богородиці Української Греко-Католицької Церкви в Кишиневі спільно з єпископом Католицької дієцезії Кишинева в Молдові Антоном Кошею.

«Сьогодні ми з вами беремо участь у молитві, яка справді особлива, передовсім тому, що ми беремо участь у Літургії під час освячення, благословення нового храму, каплиці – місця зустрічі людини з Богом, місця, де панують Божа ласка і благодать, де відбувається щось особливе. Тому наше серце огортає велика радість», – наголосив владика Степан під час проповіді.

Єпископ зазначив, що освячення каплиці в Кишиневі – це початок нового етапу для спільноти УГКЦ у Молдові, і побажав, щоб у цьому храмі щороку ставало тісніше, щоби парафія зростала духовно та чисельно.

Єпископ Антон Коша зауважив, що хоча каплиця й невелика, та головне – тут лунатиме молитва. «Господь допоміг нам, щоби цей храм постав. Як єдиний католицький єпископ тут, у Молдові, я маю зобов'язання опікуватися іншими католиками, тож підтримував і підтримуватиму українську греко-католицьку громаду. І окремо хочу подякувати отцю Ігорю, який, незважаючи на молодість, гідно виконує свою місію. Сподіваюся, наша спільнота завжди підтримуватиме його, і ми разом зростатимемо в надії, вірі та любові поміж нами», – резюмував єпископ Кишинева.

На закінчення душпастир для українців греко-католиків у Молдові о. Ігор Плевський подякував єпископам за освячення каплиці й усім вірним за підтримку.

Департамент інформації УГКЦ

В іконостас катедрального храму у Мюнхені встановили ікони блаженних Петра Вергуна та Едіґни

29 вересня владика Богдан Дзюрах, апостольський екзарх у Німеччині та країнах Скандинавії, звершив Чин освячення ікон блаженного священномученика Петра Вергуна і блаженної Едіґни, які вмонтовано в іконостас катедрального храму Покрову Пресвятої Богородиці у м. Мюнхен.

«Наш екзархат збудований великою молитвою і працею багатьох наших попередників, які, починаючи ще від блаженного отця Петра Вергуна, опікувалися людьми тут, у Німеччині та країнах Скандинавії», – такими словами звернувся до присутніх у храмі архиєрей, відзначаючи подвиг, служіння і працю тих, завдяки кому голос Церкви лунав і продовжує надалі звіщати Євангеліє в Німеччині. Владика Богдан розповів також про служіння блаженного о. Петра Вергуна і роль блаженної Едіґни для мешканців Баварії.

Єпископ також не оминув увагою події сьогодення, а саме – війну українського народу з російськими окупантами, у час якої українці взивають про поміч небес: «Радіємо, що маємо свій храм та небесну покровительку Богородицю. Під Її покровом ми перебуваємо й поручаємо Їй нашу землю, захисників і весь народ український».

До слова, згадані ікони є проєктом Костя Марковича – викладача кафедри сакрального мистецтва Львівської академії мистецтв, а виконавцем стала Олена Кендзьор, аспірантка цього навчального закладу.

Пресслужба Апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії

Мешканці Харкова та військові отримають допомогу від УГКЦ

Нещодавно Архиєпископ і Митрополит Тернопільсько-Зборівський Василь Семенюк благословив два автомобілі швидкої допомоги для потреб військових і мешканців Харкова. Один автомобіль швидкої направлений до м. Харків для обслуговування місцевих мешканців. Придбаний він завдяки громадській організації «АІД 46», де керівником є Ярослав Паладійчук. Інше авто передали військовим, які захищають Батьківщину на східних напрямках.

Ці автомобілі отримані в межах проєкту «Ukraine is calling» за повного сприяння асоціації «Покрова» з м. Ґенуя (Італія) під керівництвом Олега Сагайдака. Допомогу в організації проєкту надав о. Віталій Тарасенко, а волонтери Олег Довгалюк, Ігор Панасюк та Михайло Бігняк доставили автомобілі до Тернополя.

Стараннями вірних Тернопільсько-Зборівської архиєпархії спеціалізовані санітарні транспортні засоби послужать для збереження життя поранених воїнів і харківчан.

Пресслужба Тернопільсько-Зборівської архиєпархії

В Апостольському екзархаті в Італії заснували Благодійний фонд «Оранта»

1 жовтня в Римі засновано Благодійний фонд «Оранта» Апостольського екзархату для українців-католиків візантійського обряду в Італії. Фонд створено з метою надання освітньої, соціальної та благодійної допомоги як для вірних екзархату, так і для інших людей, які потребують підтримки.

Ініціатором створення Фонду виступив Апостольський екзарх Діонісій Ляхович, який проголосив про його заснування після консультації з колеґіальними органами Апостольського екзархату, зважаючи на важливість пастирської діяльності та милосердя в житті Церкви.

Для управління Фондом на трирічний термін екзарх призначив адміністративну раду, до складу якої увійшли п'ять священиків: протосинкел екзархату о. Теодосій Р. Ґрень, ЧСВВ, о. Юрій Іванюта, економ, о. Володимир Медвідь, директор «Карітасу», о. Святослав Титуляк, директор відділу душпастирства молоді, та о. Василь Романюк, директор відділу розвитку проєктів.

Відповідно до бюджету Апостольського екзархату на наступний пасторальний рік, було виділено початковий капітал для Фонду в розмірі 30.000 євро. Найближчим часом владика Діонісій, заслухавши думку адміністративної ради, призначить директора Благодійного фонду. Після завершення всіх юридичних процедур, зокрема цивільно-нотаріального оформлення, будуть також створені інші органи управління і контролю діяльності Фонду екзархату.

Відділ комунікацій Апостольського екзархату в Італії

Відбулося перше засідання Патріаршої комісії УГКЦ у справах родини і мирян із новопризначеним головою

2 жовтня у Патріаршому домі у Львові відбулося перше засідання Патріаршої комісії УГКЦ у справах родини і мирян із новопризначеним головою владикою Аркадієм Трохановським. Участь у засіданні взяли заступник голови комісії Юрій Підлісний, голови єпархіальних комісій та радники.

Під час засідання обговорили питання підготовки до святкування ювілейного року 2025, де комісії надали свої пропозиції. Також було зосереджено увагу на підготуваннях до великого Синоду єпископів УГКЦ у Римі 2025 на тему «Душпастирство родин в час війни».

Нагадаємо, що, отримавши згоду Синоду єпископів, Глава УГКЦ надав загальноцерковний статус трьом патріаршим структурам, серед яких і Комісії у справах родини та мирян. Пояснюючи необхідність піднесення до загальноцерковного рівня Комісії у справах родини та мирян, Блаженніший Святослав зазначив, що українська родина є осердям, де передається віра, зберігається національна і культурна тотожність, зокрема в умовах еміґрації.

Департамент інформації УГКЦ

Папа назвав імена нових кардиналів, серед них – єпископ УГКЦ в Австралії

У неділю, 6 жовтня, після молитви «Ангел Господній» Папа Франциск оголосив, що 8 грудня проведе консисторію з нагоди введення в сан нових кардиналів. У переліку є також владика Микола Бичок, єпарх Мельбурнський УГКЦ (Австралія).

«А тепер я радий повідомити, що 8 грудня я проведу консисторію з нагоди призначення нових кардиналів. Їхнє походження виражає вселенськість Церкви, яка не перестає звіщати милосердну Божу любов до всіх людей на землі. Включення нових кардиналів до складу Римської дієцезії також виявляє нерозривний зв'язок між Петровою Столицею та місцевими Церквами, розкиданими по всьому світу», – зазначив Папа Франциск, перед тим, як завершити свою недільну зустріч з паломниками, котрі зібралися на площі Святого Петра у Ватикані. Далі Святіший Отець оголосив 21 ім'я нових кардиналів, і серед них – єпарха Мельбурнського УГКЦ.

«Молімося за нових кардиналів, щоб, утверджуючи свою відданість Христові, милосердному і вірному Первосвященикові, вони допомагали мені в моєму служінні як Єпископа Риму для добра всього святого Божого люду», – попросив Святіший Отець.

Варто зауважити, що владиці Миколі, єпарху Мельбурнському УГКЦ, виповнилося лише 44 роки, і він стане наймолодшим кардиналом Католицької Церкви.

«Vatican News»

У Софії Київській відбувся сьомий випуск військових капеланів ЗСУ

У стінах Національного заповідника «Софія Київська» відбувся сьомий випуск військових капеланів, які завершили курс підвищення кваліфікації офіцерського складу тактичного рівня з питань військового капеланства. На заході був присутній керівник Департаменту військового капеланства Патріаршої курії УГКЦ, єпископ-помічник Стрийської єпархії владика Богдан Манишин і заступник керівника о. Андрій Зелінський, ТІ.

Із вітальним словом до випускників звернулися представники органів державної влади, зокрема міністр Кабінету Міністрів України Олег Німчинов, державний секретар Міністерства оборони України Людмила Дараган, голова Державної служби України з етнополітики та свободи совісті Віктор Єленський, а також представники релігійних організацій, військові капелани, які пройшли навчання у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Під час урочистої церемонії представники релігійних організацій благословили випускників, а один із військових капеланів виголосив Кодекс військового капелана.

З музичним привітанням на завершення заходу виступили випускники 7-го курсу молодші лейтенанти капеланської служби Роман Гудзь та Андрій Копчак.

Пресслужба Стрийської єпархії УГКЦ

У Ватикані оголошено теми наступних Світових днів молоді

24 вересня у Ватиканському пресцентрі відбулася пресконференція на тему: «Прямуючи до СДМ-2027 в Сеулі». З цієї нагоди було оголошено теми, які Папа Франциск обрав на відзначення 40-го та 41-го Світових днів молоді, останній з яких також матиме міжнародний вимір. Нагадаємо, що наприкінці СДМ-2023 в Лісабоні було оголошено, що наступне міжнародне відзначення відбудеться в столиці Південної Кореї у 2027 році.

Як відомо, окрім періодичних міжнародних зустрічей, які проводяться раз у три-чотири роки в різних частинах світу, Церква заохочує юнаків і дівчат до щорічного відзначення Світових днів молоді у своїх Церквах, і це відзначення відбувається у Неділю Христа Царя. Наступний такий день, 39-й з черги, припадає на 24 листопада й матиме тему: «Ті, що на Господа уповають, прямують вперед без утоми». Нещодавно було оприлюднене відповідне послання Папи Франциска.

Теми наступних днів почерпнуті з Євангелії від Івана, з так званої «прощальної промови» Ісуса (пор. Ів 13-17), в якій Він готує учнів до переживання таємниці Його страстей і смерті в упевненості Його воскресіння. Ці дві теми зосереджуються на свідченні та відвазі, які походять від пасхальної перемоги Ісуса. «Та й ви свідчіть: ви бо зі Мною» (пор. Ів 15,27) – такою є тема 40-го Світового дня молоді, що відзначатиметься у листопаді 2025 року. А тема 41-го Світового дня молоді, яка буде також темою міжнародної зустрічі в Сеулі в 2027 році, – «Будьте відважними: Я переміг світ» (пор. Ів 16,33)

«Vatican News»

У Ватикані відбулися курси для нововисвячених єпископів

21 вересня у Ватикані завершився навчальний курс для нових єпископів, що розпочався попередньої неділі. Щорічна ініціатива в діяльності Римської курії, організована Дикастеріями у справах єпископів, Східних Церков та євангелізації (Відділ першої євангелізації та нових партикулярних Церков), цього року зібрала 267 ієрархів, між якими були і греко-католицькі єпископи з України та два єпископи УГКЦ з Канади. Серед завдань згаданих дикастерій є допомагати Папі у делікатному завданні вибору єпископів.

Як завжди, ієрархи були розділені на дві групи: 153 приїхали з 46 різних країн давньої присутності Церкви, з них 25 єпископів східного обряду та п'ять, які виконують служіння в Римській курії, а 114 єпископів походили з теренів, які перебувають у віданні Дикастерії євангелізації. Цього року вперше частина робочих сесій була проведена разом для двох груп.

Нововисвячені єпископи також мали нагоду поспілкуватися з Папою Франциском. Учасників курсу, організованого Дикастеріями у справах єпископів та Східних Церков Святіший Отець прийняв 19 вересня, а тих, які походять з місійних теренів – 21 вересня. Такі зустрічі відбуваються за зачиненими дверима у формі запитань і відповідей. Крім того, єпископи служили Євхаристійні богослужіння в римських базиліках і храмах, мали зустрічі з очільниками різних дикастерій та Державного Секретаріату.

«Vatican News»

Католицька Церква в Естонії піднесена до рівня єпархії

26 вересня у Ватикані повідомлено, що Папа Франциск підніс дотеперішню Апостольську Адміністратуру Естонії до рівня дієцезії, надавши їй ім'я Талліннської, зберігаючи незмінною її територіальну конфігурацію та залишаючи незмінним статус церковної територіальної одиниці, безпосередньо підпорядкованої Апостольській Столиці. Водночас повідомляється, що першим Талліннським єпископом Святіший Отець призначив преосвященного Філіпа Журдана, дотеперішнього Апостольського адміністратора Естонії.

Естонія була одним з останніх куточків Європи, який був християнізований у XII столітті. Після того, як у XVI столітті Естонія приєдналася до Реформації, сьогодні місцева культура вкорінена в лютеранських, а з XIX століття також і в православних традиціях. Католики становлять у країні неповний відсоток населення, нараховуючи понад шість тисяч вірних. Нещодавно відбулися святкування 100-річчя Апостольської Адміністратури, яку від 2005 року очолював єпископ Філіп Журдан, який прибув на душпастирську працю в Естонію десять років перед тим.

«Vatican News»

Папа Франциск прийняв у Ватикані Володимира Зеленського

11 жовтня Папа Франциск прийняв у Апостольському палаці у Ватикані Президента України Володимира Зеленського. Розмова тривала понад півгодини і завершилася представленням делегації та обміном подарунками.

Президент України подарував Святішому Отцю картину «Бучанська різанина: історія Марічки» ірпінських художників Володимира Козюка та Владислава Задворського, на якій зображено дівчинку, яка «втратила все: її дім, її сім'ю, її дитинство. На її очах катували і вбили її батька, матір, бабусю… Її рідне місто Буча стало свідком нелюдських звірств, які назавжди залишили шрами на її душі», – читаємо в описі картини.

Папа Франциск подарував бронзове лиття з алегорією: «Мир – це делікатна квітка», добірку документів понтифікату, між якими – цьогорічне послання на день миру, та книгу «Переслідувані за правду. Українські греко-католики за залізною завісою», яка побачила світ у Ватиканському книжковому видавництві.

Опісля Президент України зустрівся із Державним Секретарем Святого Престолу кардиналом П'єтро Пароліном, якого супроводжував секретар у справах стосунків з державами і міжнародними організаціями архиєпископ Пол Річард Ґаллаґер. У повідомленні пресслужби Святого Престолу про цю зустріч зазначається:

«Переговори в Державному Секретаріаті були присвячені стану війни та гуманітарній ситуації в Україні, а також шляхам, які могли би покласти їй край і привести до справедливого і стабільного миру в країні. Крім того, було розглянуто низку питань, що стосуються релігійного життя в країні».

Це був уже третій візит Володимира Зеленського до Ватикану (після візитів у 2020 та 2023 роках), а також його третя зустріч з Папою Франциском після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну. Попередня відбулася в червні цього року на полях саміту «Великої сімки» в Борґо-Іньяція на півдні Італії.

«Vatican News»

В УГКЦ відбулися зміни в керівництві двох єпархій та екзархату

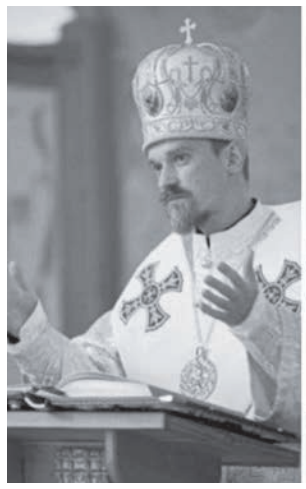

Владика Теодор Мартинюк

Владика Петро Лоза

Владика Максим Рябуха

В Українській Греко-Католицькій Церкві призначено трьох нових правлячих єпископів на місце архиєреїв, які досягли 75-річного віку і вийшли, так би мовити, на церковну пенсію.

«17 жовтня 2024 року у Ватикані повідомлено про те, що Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав за згодою Синоду прийняв зречення з урядів трьох архиєреїв, які досягли 75-річного віку. На їхні місця призначено нових правлячих єпископів. Ці рішення благословив Святіший Отець Франциск», – йдеться у повідомленні пресслужби Святого Престолу.

Тернопільсько-Зборівську архиєпархію замість митрополита Василя Семенюка очолить його дотеперішній єпископ-помічник Теодор Мартинюк. Сокальсько-Жовківську єпархію замість єпарха Михайла Колтуна очолить його дотеперішній єпископ-помічник Петро Лоза; Донецький екзархат замість екзарха Степана Менька – єпископ-помічник Максим Рябуха.

Департамент інформації УГКЦ

Папа: нехай припиняться обстріли цивільного населення в Україні

Двічі в своїх закликах після проказування молитви «Ангел Господній» у неділю, 13 жовтня, Папа Франциск згадав про «мученицьку Україну». Промовляючи опівдні з вікна Апостольського палацу у Ватикані, він знову висловив свій біль з приводу подій, які відбуваються на Близькому Сході, а тоді сказав: «Звертаюся із закликом не допустити, щоб українці помирали від холоду, нехай припиняться авіаудари по цивільному населенню, яке завжди найбільше потерпає. Досить вбивати невинних!»

«Я молюся за всіх жертв, за переміщених осіб, за заручників, до негайного звільнення яких я закликаю, і сподіваюся, що це велике безглузде страждання, породжене ненавистю і помстою, якнайшвидше закінчиться», – мовив Папа, додаючи: «Браття й сестри, війна – це ілюзія, це поразка, вона ніколи не принесе миру, вона ніколи не принесе безпеки, це поразка для всіх, особливо для тих, хто вважає себе непереможним. Зупиніться, будь ласка!»

Після заклику припинити обстріли цивільного населення в Україні Святіший Отець також скерував думку слухачів до Гаїті, де не припиняється насильство, що змушує людей залишати свої домівки в пошуках безпеки.

Завершуючи свою недільну зустріч з паломниками згадкою про те, що у п'ятницю, 18 жовтня, буде проводитися ініціатива «Мільйон дітей моляться Розарій за мир у світі», яку підтримує фундація «Допомога Церкві в потребі», Папа Франциск подякував дітям, які беруть у ній участь, і закликав приєднуватися до них. «Приєднуймося до них і заступництву Богородиці, якої сьогодні річниця останнього об'явлення у Фатімі, ввіряймо мученицьку Україну, М'янму, Судан та інші народи, що страждають від війни та всіх форм насильства і злиднів».

«Vatican News»

Папа схвалив заувагу Дикастерії доктрини віри про духовні плоди у Меджуґор'ї

Документ Дикастерії доктрини віри, затверджений Папою Франциском, не говорить про надприродність, але визнає щедрі духовні плоди, пов'язані з парафією-санктуарієм Цариці Миру, а також формулює загальне позитивне судження про послання, хоча і з деякими уточненнями.

«Настав час завершити довгу і складну історію навколо духовних явищ Меджуґор'я» – так починається заувага, підписана кардиналом Віктором Фернандесом, префектом Дикастерії доктрини віри. Текст, схвалений Папою Франциском, визнає користь духовних плодів, пов'язаних з досвідом Меджуґор'я, дозволяючи вірним слідувати за ним, оскільки «з'явилося багато позитивних плодів, а серед Божого люду не поширилося жодних негативних чи ризикованих наслідків». Загалом, судження про послання також є позитивним, хоча і з певними роз'ясненнями щодо деяких висловлювань.

Позитивні плоди

Місця, пов'язані з явищем Меджуґор'я, є метою паломництв з усього світу. «Позитивні плоди проявляються, перш за все, як сприяння здоровій практиці життя вірою» згідно з традицією Церкви. Є «численні навернення» людей, які відкрили або наново віднайшли віру; повернення до сповіді та таїнства причастя, численні покликання, «багато примирень у подружжях та оновлення подружнього і сімейного життя». Також повідомляється про «численні зцілення». Парафія Меджуґор'я є місцем адорації, молитви, семінарів, духовних реколекцій, молодіжних зустрічей. Також розвинулася благодійна діяльність, спрямована на опіку над сиротами, наркозалежними, особами з інвалідністю, а також спостерігається прибуття груп православних християн і мусульман.

Послання миру

Далі в Заувазі Дикастерії розглядаються основні аспекти послань, починаючи з миру, який розглядається не лише як відсутність війни, але й у духовному, родинному та суспільному сенсі: найоригінальніший титул, яким Богородиця представляє себе, є, власне, «Цариця Миру». Мир – це плід життя милосердною любов'ю, яке «також передбачає любов до тих, хто не є католиком». Цей аспект можна найкраще зрозуміти «в екуменічному та міжрелігійному контексті Боснії, позначеному жахливою війною з сильними релігійними складовими».

У центрі – Бог

Часто виринає заохочення з довірою віддати себе Богові, який є любов'ю: «Ми можемо виділити ядро послань, в яких Богородиця не ставить в центрі себе, але виявляється повністю спрямованою до нашого єднання з Богом». Крім того, «заступництво і діяльність Марії виглядають чітко підпорядкованими Ісусові Христові як авторові благодаті і спасіння в кожній людині».

Заклик до навернення

У посланнях знаходимо «постійне заохочення відмовитися від мирського способу життя і надмірної прив'язаності до земних благ з частими закликами до навернення, що робить можливим справжній мир у світі». Схоже, що саме навернення є серцевиною послання Меджуґор'я. Є також «наполегливий заклик не недооцінювати серйозність зла та гріха» і серйозно ставитися до Божого заклику боротися зі злом. Також фундаментальною є роль молитви і посту, як і центральне місце Святої Меси та шукання остаточного сенсу існування у вічному житті.

Необхідні роз'яснення

У другій частині документа підкреслюється, що «деякі нечисленні» послання відхиляються від наведеного вище змісту. І тому, «щоб уникнути компрометації цього скарбу Меджуґор'я, необхідно роз'яснити деякі можливі плутанини, які можуть призвести до того, що представники невеликих груп спотворюватимуть дорогоцінну пропозицію цього духовного досвіду». Якщо деякі послання прочитати частково, то вони можуть здаватися «пов'язаними з заплутаним людським досвідом, неточними висловлюваннями з богословської точки зору або з не зовсім законними інтересами», хоча деякі помилки можуть бути пов'язані «не з поганим наміром, а з суб'єктивним сприйняттям явища». У деяких випадках «Богородиця, здається, виявляє деяке роздратування через те, що певні Її вказівки не були виконані; таким чином, Вона попереджає про загрозливі знаки і можливість того, що більше не буде з'являтися». Але насправді інші послання пропонують правильну інтерпретацію: «Ті, хто робить катастрофічні прогнози, є фальшивими пророками. Вони кажуть: «В такий-то рік, в такий-то день станеться катастрофа». Я ж завжди говорила, що кара прийде, якщо світ не навернеться. Тому закликаю всіх до навернення» (15.12.1983).

Є також послання для парафії, в яких Богородиця здається такою, що бажає контролювати деталі духовного і душпастирського шляху, «таким чином створюючи враження, ніби хоче підмінити собою звичайні структури участі». В інших випадках Вона наполягає на тому, щоб слухати і приймати послання, наполегливість, ймовірно, викликана «любов'ю і великодушним запалом гаданих візіонерів, які з доброї волі побоювалися, що заклики Матері до навернення і миру будуть знехтувані». Наполегливість стає більш проблематичною, коли в посланнях «йдеться про прохання неправдоподібного надприродного походження, як, наприклад, коли Богородиця дає розпорядження про дати, місця, практичні моменти і приймає рішення у звичайних справах». Насправді ж сама Богородиця релятивізує свої послання, підпорядковуючи їх цінності Божого слова, об'явленого у Святому Письмі: «Не шукайте надзвичайних речей, а візьміть Євангеліє, читайте його, і вам все стане ясно» (12.11.1982); «Чому ви ставите так багато запитань? На всі питання є відповідь в Євангелії» (19.09.1981). «Не вірте брехливим голосам, які говорять вам про фальшиві речі, про фальшиве світло. Ви, діти мої, поверніться до Писання!» (02.02.2018).

Схвалення прилюдного культу

Хоча це не означає визнання надприродності, нагадуючи, що ніхто не зобов'язаний в них вірити, декларація nichil obstat, яку видав Мостарський єпископ за погодженням зі Святим Престолом, вказує на те, що вірні «можуть отримати позитивний стимул для свого християнського життя через цю духовну пропозицію і дозволяє публічний культ». У Заувазі також уточнюється, що позитивна оцінка більшості меджуґорських послань «не означає ствердження того, що вони мають пряме надприродне походження». Церковну владу тих місць, де такий досвід присутній, заохочується оцінити його душпастирську цінність, а також «сприяти поширенню цієї духовної пропозиції». Врешті, Дикастерія заохочує тих, хто вирушає до Меджуґор'я, «погодитися з тим, що паломництво здійснюється не для того, щоб зустрітися з гаданими візіонерами, а для того, щоб зустрітися з Марією, Царицею Миру».

«Vatican News»

«Наш спів – це можливість послужити Богові». Знайомство з хором «Теотокос»

Їх називають хором, який став сім'єю, адже всі учасники надзвичайно дружні, родинні, мають багато внутрішніх традицій та люблять спільно проводити час. А ще їх об'єднує активність, бажання творити щось нове, неймовірний запал та енергія. Ну, і, звісно, любов до музики та співу.

Наша сьогоднішня історія – це можливість ближче познайомитися з молодими та завзятими людьми, яких у Львові і поза його межами знають як молодіжний хор «Теотокос» з церкви Різдва Пресвятої Богородиці, що на Сихові. Про довголітню історію, звичаї і традиції, учасників та правила в колективі, а також найпам'ятніші виступи та підготовку до них розповідає реґент хору Софія Гакавчин.

– Розкажіть як утворився ваш хор, хто висунув таку ідею, а хто її підтримав?

– Загалом історія хору тягнеться ще з 2001 року. У цей час активно розвивалася парафія, тут діяло багато різних спільнот: аніматори, Марійська і Вівтарна дружини, братства. Але, навіть попри це, парафіяни хотіли створити ще щось нове. Тоді отець Богдан Лука, що зараз служить у Німеччині, а в ті роки ще був семінаристом, зібрав ініціативних людей, які хотіли би співати Вечірню. Вони збиралися, вчилися, а потім отець сказав, що приведе до них молодого хлопця, який опікуватиметься хором. Невдовзі справді прийшов хлопець, який умів грати на скрипці й дуже хотів дириґувати. Цим хлопцем був нині вже покійний Ярослав Заміщак – талановитий музикант, дириґент хору Львівської духовної семінарії Святого Духа та головний адміністратор Львівської обласної філармонії. З того моменту все й почалося.

Перша репетиція відбулася 30 вересня, а вже в січні 2002 новостворений хор заспівав першу Літурґію у каплиці ліцею Климентія Шептицького (зараз – НВК школа-ґімназія Шептицьких). Тоді зібралося близько 10-12 людей, а зараз нас уже 35. Радіємо, що залишаються учасники ще з першого складу. Вони досі співають разом із нами.

На жаль, у 2016 році Ярослав помер через хворобу. Для того, щоби вшанувати його пам'ять, започаткували щорічний фестиваль «Летіла Птаха», де збираються люди, які співали та знали Ярослава Заміщака. З того ж 2016-го хором почала дириґувати я.

– Чому обрали назву «Теотокос»?

– Варіантів було багато, але все ж зупинилися на «Теотокос» і ми одразу почали виступати саме під цією назвою. Це слово з грецької означає «Богородиця» і найкраще нам підходить, адже ми співаємо у храмі Різдва Богородиці.

– Коли саме можна почути, як співає хор?

– Наш хор щонеділі співає Літурґію об 11 годині. Останні роки часто співаємо Вечірні перед великими святами, Літурґії Напередосвячених дарів, Хресні дороги. Загалом у храмі є ще багато колективів, але коли нас кличуть щось заспівати, ми зазвичай радо погоджуємось. Як правило, супроводжуємо співом всі урочисті події: храмові празники, візитації, приїзди Патріарха Святослава та інших почесних гостей.

– Які етапи в діяльності хору можете виділити?

– Насправді ми розвивалися досить природно. Хор поступово зростав і виріс із 10 людей до 35. Коли робота почалася активніше, тоді й частіше до нас приходили люди. Багато хто хотів спробувати співати, когось ми самі запрошували, хтось дізнавався про нас самостійно. Так працює і по сьогоднішній день.

Я співаю від 2010 року і розумію, що ми вже досить тривалий час маємо гарний, великий склад. Але також усвідомлюю, що як і кожен колектив, переживаємо

свої злети й падіння. Буває, хтось йде від нас, хтось приходить, хтось готовий працювати, а хтось не очікував, що потрібно прикладати стільки зусиль (усміхається – авт). Всі ми співаємо на добровільній основі. Також певною особливістю аматорських молодіжних церковних хорів є навчання, декрет, переїзд, нова робота. Такі речі дуже часто трапляються і мають суттєвий вплив на колектив, бо зменшують кількість учасників в якійсь партії, і це може завдати трохи клопоту.

– Можете згадати особливі чи найпам'ятніші моменти в історії «Теотокоса»?

– У нас дуже багато виступів, які ми згадуємо з особливою радістю. Одразу спав на думку перший виступ за кордоном наприкінці 2018 року. Тоді ми поїхали на католицьке Різдво до Сербії і мали заспівати в одному з храмів. Пам'ятаю, що до церкви з'їхалося чимало люду, а всередині було надзвичайно холодно, пробирало до кісток.

Перед нами виступав їхній великий оркестр із хором. Учасників зібралося близько ста людей, в той час коли нас було п'ятнадцятеро. Вони привезли із собою народні інструменти, а ми могли лише заспівати. Проте тоді нам вдалося створити таку неймовірну атмосферу, що ніхто навіть не відчув різниці між нами і великим оркестром з хором.

Також випадали нагоди супроводжувати Літурґії з Патріархом Святославом. Вони потребують значно більшої підготовки, там інші змінні частини, є певні нюанси у самому богослужінні.

Дуже приємно, що на багато урочистих подій у храмі нас запрошують. А ще ми беремо участь у тематичних музичних фестивалях, наприклад, у Великодній та Різдвяний час.

– Знаю, що «Теотокос» брав участь у конкурсі серед парафіяльних церковних хорів. Розкажіть про це.

– Насправді це був єдиний конкурс, на який ми подавалися. Я вважаю, що конкурування між церковними хорами – це не дуже добра річ, бо може трохи згіршити людей. Але хористи хотіли спробувати, і тому ми подались. Проєкт організовувало «Живе телебачення» і він нас зацікавив.

Тоді обирали хор, який супроводжуватиме Літурґію з Патріархом Святославом. Голосували судді та глядачі. Це дуже класна ініціатива, яка об'єднала чимало хорів. Ми дізналися про неймовірне багатство парафіяльних колективів не лише України, а й за кордоном, про які раніше навіть не чули.

– Хто є учасниками «Теотокоса», чи це люди з музичної сфери?

– Наш колектив аматорський, а учасників з музичною освітою можна перерахувати на пальцях. Але в цьому наша особливість, бо ми залучаємо людей, які хочуть співати та готові вчитися. Кожен може виспіватися, тому ті, хто шукає відмовки, кажуть, що ніколи не співали, не знають нот – знайте, що це не причина. Якщо є бажання, то можна навчитися всього. Чимало наших хористів виспівалися і тепер показують ще кращий результат.

Можна вибрати людей, які вміють співати, знають ноти, не допускають стільки помилок, але, я вважаю, що церковний хор має бути тим місцем, де людина повірить у себе, випробує власні сили і знайде те, чим зможе послужити Богові. Велика кількість людей розкрили себе та свій потенціал, співаючи в хорі. Якщо б їм із самого початку не дали шансу, тоді б люди не знали, що вміють співати (усміхається – авт).

У нас багато людей різних професій: психологи, лікарі, юристи, IT-спеціалісти, матусі в декреті, студенти, учні, вчителі – і це не повний перелік. Чимало людей не вміли добре співати, але змогли цього навчитися. Вони надихнулися, поринули в царину музики, а дехто навіть опанував музичні інструменти.

Я прихильниця того, щоб залучати багато людей до співу для опанування церковної і народної музики. Щоб люди цим горіли, пізнавали свою традицію наспівів, твори і життя українських композиторів, плекали народну пісню і не забували її.

– Скільки репетицій зазвичай проводите і чи багато часу вони займають?

– Є певні правила, яких мають дотримуватися усі хористи. Наприклад, у нас, дві обов'язкові репетиції в тиждень. Щоб співати Літурґію, треба відвідати щонайменше кілька репетицій в місяць, бо просто прийти перед службою не вийде.

Якщо маємо інші проєкти, чи готуємось до свят, то я ставлю певний дедлайн, за який ми все це маємо вивчити. Той, хто вмотивований, завжди може виділити час. Звісно, я розумію, що у всіх є робота, свої плани, сім'я, тому максимально йду назустріч. Але підготовка важлива і певна кількість репетицій є обов'язковою.

Загалом одне заняття триває до двох годин. Також всі хористи знають, що мають прийти за 30 хвилин перед Літурґією для того, щоб розспіватися. Ми не залучаємо дяків до Літурґії, а всі змінні частини, тропарі співаємо самі. Тому маємо збиратися завчасно, щоби все добре повторити.

– Чи є богослужіння, які вам найбільше подобається співати?

– Ми дуже любимо Літурґію Напередосвячених дарів, а також Вечірню, яка наближена до цієї Літурґії. Це найбільше, що припало до душі.

– Які внутрішні традиції сформувалися у колективі?

– У нас є регулярні спільні поїздки, реколекції, святкування. Наприклад, на реколекції ми їздимо двічі на рік. Всі розуміють, що співати у церкві – це дуже добре, але якщо ми не зростаємо духовно, то у цьому просто немає сенсу. Також розумію, що всі ми з різним духовним рівнем, і його потрібно приблизно вирівнювати в одну площину. Тому виїзні реколекції – чудова можливість краще здружитися, побути разом, а головне – духовно збагатитися. Бо, пізнаючи глибше обряд, ми краще розуміємо, про що співаємо, і співаємо усвідомлено.

Наприклад, у травні ми мали духовні науки. Нам вдалося запросити богослова, який пояснював особливості церковного співу, бо кожна людина дивиться на це зі свого боку. Віримо, що такі зустрічі допомагають нам вчитися чогось нового та духовно зростати, адже це також позначається на нашому співі.

Крім цього, як, мабуть, і всі колективи, маємо спільні святкування днів народжень, вінчань. Збираємось разом перед початком посту на хорські запусти. А в період пандемії сформували цілий співаник українських народних пісень і тепер під час посиденьок їх виконуємо. Ба більше, у нас навіть сформувалися клуби за інтересами. Один із наших хористів має телескоп, тож організували клуб астролюбителів. Ще до війни ми їздили разом дивитися на зорі, а головним елементом програми був телескоп. Частина учасників любить ходити в походи, є люди й з іншими вподобаннями. Також любимо настільні ігри, тому маємо ще й такий клуб.

– На вашу думку, що об'єднує всіх учасників хору?

– Найперше – це любов до співу, схожі цінності та можливість послужити Богові. У «Теотокоса» присутня дуже велика сімейність. Попри те, що всі хористи віком від 14 до 45 років, ця різниця абсолютно не відчувається. Всім нам комфортно у товаристві один одного.

– Мабуть, хор забирає чи не найбільше вашого часу. У чому тоді ваша особиста мотивація?

– «Теотокос» справді потребує багато зусиль, вкладень. Нас багато, тож цілком нормально, коли комусь щось не підходить, то він хоче зробити це по-іншому. Такі нюанси виникають; буває, я дратуюся, коли хтось співає не так як треба, або хтось не вивчив матеріал. Окрім цього, я готую ноти, займаюся пошуком репертуару, вирішенням організаційних питань. Все це забирає багато часу. Але мене мотивує наш результат. Мені подобається, що люди можуть послужити Богові своїм співом. Попри те, що це не є їхньою роботою, забирає час, потребує зусиль, але вони все-таки приходять і співають. Така відданість спільній справі надихає.

– У чому головна харизма вашого хору та чому саме до вас має приєднатися наш читач?

– Ми молоді, активні, постійно кудись їздимо, подорожуємо. Можливо, хтось більше любить спокій, йому достатньо просто прийти на репетицію, а потім заспівати Літурґію, але ми інші. Тому «Теотокос» можу описати трьома словами: молоді, активні та родинні. Якщо прагнете співати, розвиватися в церковному співі – радо чекаємо!

Софія прощається зі мною та спішить до хористів. У них попереду ще багато репетицій, виступів і концертів. Амбітні плани та цілі, до яких «Теотокос» впевнено крокує. А найважливіше – у їхніх очах багато любові, натхнення, відданості та служіння, якими вони радо прагнуть ділитися. Тож нехай у цій добрій справі їм неодмінно щастить!

Наталія Бельзецька
Пресслужба Львівської архиєпархії

Андрій Майовець: «Той, хто пише ікони, має дослухатися до храму»

Чому ікону все ж таки пишуть, а не малюють? Чи кожен може писати ікону, наприклад, атеїсти? Чому деякі ікони стають чудотворними? Ці та інші цікаві питання про іконопис ми обговорили з відомим львівським іконописцем Андрієм Майовцем.

– Пане Андрію, в якому віці Ви почали малювати ікони?

– Це не було з дитинства. Мені було більше 20. Моя рання мрія – навчитись малювати та ілюструвати книги, що я опанував швидше. До іконопису я прийшов, вже маючи знання класичної, академічної освіти, зокрема графіки, дизайну і живопису.

– До речі, як правильно казати: «писати ікону» чи «малювати ікону»?

¬– Побутують обидві назви. Але слово «писати» буде більш коректним, бо рухи іконописця виключають хаотичні мазки пензликом. Вони цільові і йдуть фактично як рух пера. Хоча зафарбовування на технічному аспекті можуть нагадувати малювання. Та коли ми починаємо висвітлювати, моделювати одяг, робити обличчя, тоді рухаємось за таким принципом, як писар. Писар каліграфічно виводить кожну літеру, – так само й іконописець виводить лики зображених осіб.

– Пане Андрію, чому Ви вирішили стати іконописцем?

– До іконопису я звернувся, навчаючись в Українській академії друкарства на кафедрі графіки та дизайну друкованої продукції. Я відчув бажання пізнати іконописну справу, навчитись писати ікони. Давній іконопис притягував мене, тому що це таємниця, загадка – скриня зі сакральним надбанням історичної та культурної цінності.

Додатково мене до цього спонукали в сім'ї – якось мама Надія забажала, щоб я написав до храму ікону. А я кажу, що не можу писати ікону, бо не маю для цього спеціальної освіти. Але це стало поштовхом, щоб пізнавати іконописну справу. Іншого разу мій двоюрідний брат Богдан захотів своїй дівчині подарувати ікону і також попросив мене написати її. Я сказав йому те саме, що й мамі. Я не хотів підходити до ікони подилетантськи. Тому для брата я написав акварельний портрет його дівчини. Але це стало для мене другим поштовхом.

І третім, напевно, вже вирішальним, було те, що моя сестра Оля біля церкви св. Андрія отців-василіян побачила оголошення про іконописну школу «Радруж» Українського католицького університету. Я вирішив іти на школу, тому що вже настав час. Бо побачив, скажімо, певні знаки від близьких мені людей, а також в мене було внутрішнє розмислення щодо цього. Там я навчався три роки. Це суботня школа, суботня програма і три літні іконописні школи. У 2010 році я завершив Українську академію друкарства – маґістратуру та іконописну школу.

– Отже, Ви пишете ікони впродовж останніх 14 років?

– Самостійно – так. Коли я закінчив іконописну школу «Радруж», то моїми наставниками з богослов'я була її директорка пані Соломія Тимо, яка по сьогодні очолює школу та іконописну майстерню, а отець Юрій Щурко вів по біблістиці русло розуміння богослов'я Старого і Нового Завітів, традиції та іконографії. Зараз він декан філософського-богословського факультету УКУ, де я теж закінчив бакалаврат та маґістратуру. У своїй маґістерській роботі на прикладі ікон розп'яття Господа нашого Ісуса Христа я порівнюю, як розвивалося зображення розп'яття Господа нашого Ісуса Христа від катакомбного періоду до XV століття.

Коли я закінчив іконописну школу «Радруж» (2010), з 2011 року почала діяти майстерня, і я вже був підмайстром чи учнем: моїми вчителями, практиками з іконопису були Павло Петрушак і Анастасія Чабан. Це реставратори вищої категорії, вони якраз і прищепили оцю любов – до автентичного, давньоукраїнського сакрального малярства. Вони розбирали все дуже детально, особливо пан Павло. Як реставратора та фахівця його цікавили, окрім стилістики, манери письма та використання фарби (пігментів).

– Скільки ікон Ви вже написали?

– Поза сотню, це точно. Частина ікон була подарована до храму. Особливо мої перші великі роботи. Наприклад, на третьому курсі я написав ікону Богородиці Одигітрії з Грушева. Я її подарував до храму Блаженних Мучеників УГКЦ на Стрийській, це дерев'яна церква біля студентського колеґіуму УКУ, неподалік храму Святої Софії. До речі, цей храм буде передано нашим військовим капеланам на полігон. Це була моя перша ікона: авторське наслідування Богородиці Одигітрії з Грушева XIV-XV століття. Оригінал зберігається в Національному музеї Андрея Шептицького у Львові.

– Чи кожен може навчитися писати ікони?

– Можна сказати, що так. Технічно може навчитися писати ікону кожен. Але людина повинна бути воцерковлена: жити духовним життям, вправлятися в особистісному зростанні, бути готовим навчатися.

Для іконописця важливі дисципліна, порядок і терпіння, тобто готовність до тривалого процесу. Існує ж протяжна молитва, Літурґія теж протяжна. І тому процес іконописання вимагає прикладених зусиль і достатнього часу. Але першочерговою для людини, яка прагне опанувати іконописну справу, є воцерковленість.

– У давнину ікони писали здебільшого лише монахи, які вели глибоке духовне та аскетичне життя…

¬– Так, до іконописної справи в давнину були більш дотичні монахи і священики. Натомість у наш час іконописцем може бути будь-хто, але первинним для іконописця має бути богословське духовне пережиття, а вже вторинним – опанування техніки, манери письма, де орієнтиром служать конкретні взірці ікон. Дуже важливо, що ми маємо певний взірець – ікону майстра, якого хочемо наслідувати, опановувати, вивчати. Велике значення також має супровід наставника – вчителя-іконописця.

– Чи бувають іконописці-атеїсти?

– Я такою статистикою не володію. Але з того, що мав змогу спостерігати,

Ікона Матері Божої Неустанної Помочі, яку нещодавно написав Андрій Майовець

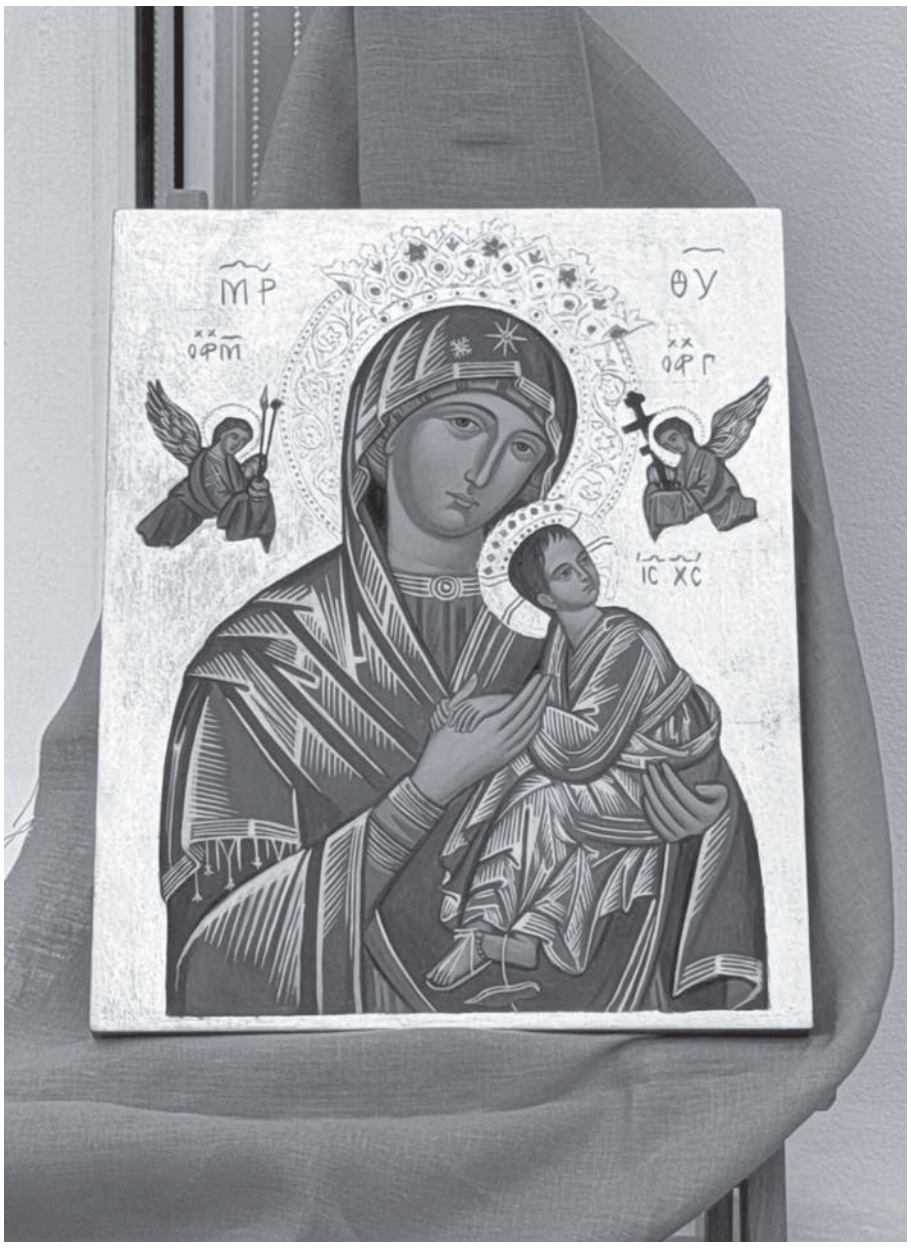

то інколи люди, які приступають до написання ікон, певною мірою далекі від Церкви, вони самі про це говорять. Звісно, що чисто технічно писати ікону може й атеїст, але яким буде результат – як це проявиться в іконі? А це буде видно, повірте, коли людина не в контексті чи взагалі поза Церквою. Оболонка може бути збережена, формально можуть бути зображені Марія та Ісус, але Вони будуть бездушевні.

– По чому це буде видно?

– На що ми звертаємо увагу в перші секунди, коли дивимося на людину? На очі. Потім – на обличчя. А далі вже на руки, на жести рук, потім бачимо одяг та якісь другорядні моменти. Тобто найперше в розмові – це погляд, очі, обличчя, емоції людини. Ікона – не просто штамп. Якщо ми говоримо про іконописну справу, то це рука іконописця – ікону пише людина. Тому ментально, психологічно багаж того, хто пише ікону, буде відображатися. Ікона – це не просто витвір мистецтва. Це є атрибут, реліквія для вшанування в Церкві і для Церкви.

– Ви написали ікону святої Джанни Беретти Молли. Існують чіткі свідчення того, що ця ікона стала чудотворною, тому що люди за її посередництвом отримують зцілення, відбуваються чудеса, навіть від її маленьких копій також був трояндовий запах. Як ви можете пояснити цей феномен? Чому саме ця ікона стала чудотворною? Та й взагалі, чому одні ікони стають чудотворними, а інші – ні?

– Я написав три ікони святої Джанни Беретти Молли. Ця ікона була наслідувана зі сучасного зразка, який створила інша авторка-іконописець.

Розповім коротенько про історію написання цієї ікони. До мене звернувся мій знайомий колега Назарій Петрів, який навчався на богослов'ї. А я в той час навчався в іконописній школі «Радруж». Він попросив реставрувати ікону святої Джанни Беретти Молли, бо в місцях, де зображені руки, обличчя та діти святої, були втрати.

Я погодився, але, порадившись з фахівцями, ми зробили висновок, що ікона не піддається реставрації – краще її переписати. Тому за попереднім зразком я фактично переписав ікону на тій самій дошці, знявши перед цим зображення, левкас та паволоку – дошку наново проклеїв, проґрунтував і саме зображення теж написав наново. І, справді, нещодавно Назарій Петрів розповів мені, що навколо цієї ікони відбулися зцілення.

Я до того ставлюсь так, що це не моя воля і не мої навики. Іконописець не має впливу на те, чи стане ікона чудотворною. Не існує такого технічного чи матеріального прийому, завдяки якому ікона була гарантовано чудотворною.

– Отже, замовити чудотворну не можна?

– Так, підійти і сказати: «Напишіть мені чудотворну ікону» не варто. Чудотворні ікони – це Божий знак, коли людина через ікону отримує зцілення, або інше чудо. Це вияв Божої ласки до людини. Звичайно, йдеться не про галюцинації і не про самонавіювання, а про чітко засвідчені очевидні факти чудес. Це не вплив іконописця. Це вияв Божої присутності та Божої ласки до молільника.

– Наскільки іконопис давній?

– Це історична глиба. Моя маґістерська робота стосувалася власне історії розвитку Страсної ікони Розп'яття Господа нашого Ісуса Христа. Так ось, іконографічне розуміння розп'яття та страждання Христового було різним в різні епохи. Наприклад, у катакомбний період, а це перше-третє століття, зображення Христа і Богородиці було знаково-символічним – не схожим на типові зображення класичної візантійської іконографії. Що цікаво, саме Розп'яття Христове старались не зображати, як це роблять в наш час.

– Отже, ікони з'явились у катакомбах, але від пізніших форм відрізнялись?

– Так. Після перемоги над іконоборством маємо високе візантійське мистецтво, яке розвивалось впродовж століть. Відповідно, з поширенням християнства на наші терени, іконографія Візантії прийшла в Україну. Маємо приклад Софії Київської, в якій бачимо співпрацю візантійських майстрів з нашими, які навчались – фактично були підмайстрами. У Києво-Галицький період створюються артефакти, взірці ікон, які ми бачимо в Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького, в Луцькому краєзнавчому музеї, в музеї в Рівному, де є одні з найдавніших збережених ікон.

Важливо додати, що на іконографію мало вплив античне мистецтво, фаюмський портрет зокрема. Це натрунне зображення знатних осіб. Коли вони помирали, їм робили натрунний портрет. І що цікаво – їх ідеалізували. Відповідно, не можна сказати, що іконографія розвивалася окремо чи вона була відірвана від контексту часу. Тобто були впливи античності і в техніці, і в манері письма. Але в християнстві все це набуває іншого змісту – богословсько-літурґійного. Бо йдеться вже не про якусь імператрицю чи імператора, а про Христа Спасителя, про небесні, святі, сакральні речі.

Першим відомим зразком класичної іконографії з IV ст. є Синайський Христос Пантократор зі Святої гори Синай – з монастиря святої Катерини. Я думаю, він вам відомий.

– У Києво-Печерському патерику є розповідь про те, що для того, щоби розписати церкву Успення Богородиці в XI ст., чудесним чином до Києва прибули іконописці з Візантії. А коли українці навчились писати свої ікони самостійно?

– Найдавніші зразки – це XIII-XV ст. Я вже згадував про ікону Богородиці з Грушева, яка датується кінцем XIV – XV ст., це вже наші майстри. Це також ікони села Дальова, села Радруж. Тепер це сучасна Польща, а тоді – етнічні українські землі.

– Чи існувала різниця між давньоукраїнською та грецькою іконою?

– Для давнішої української ікони типове так зване біле тло та більш відкриті яскраві кольори. Візантійська ікона мала більш приглушену палітру, вона більш обмежена – чотири-п'ять кольорів. Натомість наші майстри використовували більше кольорів: шість-сім основних. Ікона Матері Божої Неустанної Помочі – це критське письмо, вона на золотому тлі. Відома ікона Божої Матері Вишгородської грецького письма, тому вона темніша. У візантійській іконографіці буде домінувати все ж таки золото. А наші майстри використовували так зване біле тло. Але це не означає, що вони просто залишали білу дошку, здебільшого вони використовували світло-бежеву фарбу, відповідні для цього кольори пігментів.

– Чому ікона досі залишається популярною? Людям подобаються ікони, вони хочуть їх бачити та молитись перед ними.

– До нашого часу ікона є неодмінним атрибутом в іконостасі. Зводяться нові храми, тому навіть з цього огляду питання іконографії залишається актуальним. Інша справа – питання техніки, манери і стилістики письма. У наш час мало хто пише ікони, дотримуючись класичної традиції манери письма. У нас більше побутує неовізантистика, або дуже виражена українська ікона з певними національними елементами, які були типові для ікон, починаючи з XVIII-XIX століття, коли існував вплив західноєвропейської традиції бароко.

– Які ікони здебільшого замовляють люди?

– У наш час залишаються популярними так звані вінчальні ікони, якими батьки благословляють на шлюб своїх дітей. Наприклад, ікони Святого Сімейства, Богородиці Одигітрії з Христом Пантократором. У наш час також популярні так звані «ростові» або «мірні» ікони. Це коли народжується дитятко, і в розмір дитятка пишеться ікона. Наприклад, ікона святої Анни або якась інша… Батьки знають, що народиться хлопчик або дівчинка, планують ім'я, яким будуть хрестити дитину, і замовляють в розмір новонародженого ікону святого на дошці.

– Що таке сучасна ікона?

– Це, мабуть, так звана виставкова або інсталяційна ікона. Але тут слово «ікона» я би взяв у лапки, бо інколи це просто репліки на класичні, чи за мотивами класичних, чи вже симбіоз різних технік, манер виконання – художник витворює свій іконографічний ключ або подає зображення святих в зовсім кардинальний спосіб. І тоді важко сказати, що це ікона в класичному візантійському чи давньоукраїнському стилі. Тому що в класичній іконі найперше має бути чітко зображений лик.

У Львові сучасну ікону можна в наш час побачити на різнопланових виставках сучасних митців, іконописців, які відбуваються щомісяця в галереї ICONART. Зокрема, зараз там проходить виставка моєї колеги з майстерні «Радруж» – Уляни Креховець. Вона переосмислила ікону: у неї відбувся синтез гуцульської ікони на склі з візантійською.

– Але порушувати канони – це тепер для частини митців ознака прогресивності: кидати виклик традиції, видавати потворні речі за глибокі…

– Коли ми говоримо про ікону, важливо не зайти надто далеко в таких пошуках та експериментах. Ікона – це не просто витвір мистецтва чи якась імпресія – тут не можна просто казати: «Я так бачу». І також не варто надто переоцінювати свій авторитет, навіть якщо ти знаний митець. Зрештою, коли людина писатиме ікону зі зверхністю чи цинізмом, це відразу накладе на неї свій відбиток. Імпровізатор – це не про ікону; але в чистому ключі той, хто пише ікону, має дослухатися до храму, куди він її пише.

– Дякую Вам за цікаву розмову.

Спілкувався Андрій Толстой
«Духовна велич Львова»

Свята Джанна творить чудеса через свою ікону

Католицьке телебачення Віковічного Слова в Україні (EWTN-Україна) оприлюднило у відеоформаті три свідчення про чудеса за посередництвом святої Джанни Беретти Молли – покровительки матерів і сім'ї. У кожному випадку йдеться про посередництво ікони святої, яка була написана у Львові.

Ім'я сучасної італійської святої Джанни Беретти Молли (1922-1962), яку 20 років тому канонізував Папа Іван Павло II, добре відоме християнам, що ведуть боротьбу, захищаючи життя ненароджених – свята вважається покровителькою «Руху за життя» також в Україні.

У 2011 році у Львові було створено ікону святої, з якою саме пов'язані оприлюднені EWTN-Україна свідчення, що їх зібрав соціальний активіст і докторант богослов'я Назарій Петрів.

«Мене перепитували, чи я та сама жінка»

Перше свідчення – від Христини Дерлиці, українки, що мешкає в Іспанії. Кілька років тому під час вагітності лікарі передбачили у неї викидень через пухлину (цей випадок нагадує історію самої святої Джанни), проте після двох тижнів молитви до св. Джанни та без жодного медичного втручання пухлина зникла. «Коли робили УЗД, мене кілька разів перепитували, чи я та сама жінка, і питали, що я могла таке зробити? Звичайно – молитися до Джанни Беретти Молли», – розповіла Христина Дерлиця. «Перш за все у людини має бути велика віра, бо по вірі нам буде дано. І Бог настільки милостивий, що Він послав нам святих, які за нас моляться. В моєму випадку це була свята Джанна Беретта Молла. І я вважаю, що кожен, хто вірить і молиться за чиїмось заступництвом, може отримати чудо – таке, як у мене». Під час цієї вагітності у жінки народився здоровий син, якого можна побачити у відео.

«Щасливо народили дітей»

Другим свідченням поділився отець Святослав Жаб'юк із парафії села Бабухів Рогатинського деканату Івано-Франківської архиєпархії УГКЦ. Священик розповів, що ікона Джанни Беретти Молли перебувала на його парафії 16-22 вересня 2019 року, завдяки чому вагітні матері дізналися про цю святу. «Після перебування цієї ікони до мене почали звертатися вагітні матері, в яких були проблеми з перебігом вагітності і пологами за медичними показниками. Я почав молитися, особливо коли молився за хворих на Літургії, то додавав свої слова молитви – ще молюся за заступництвом святої Джанни Беретти Молли за добрий перебіг вагітності і успішні пологи для такої-то матері», – зазначив о. Святослав Жаб'юк. Він кілька разів молитовно супроводжував матерів, що мали труднощі з вагітністю чи були безплідні – і вони за заступництвом святої Джанни щасливо народили дітей.

Трояндовий запах та зцілення

Про третє свідчення розповів отець Марко Шпак, адміністратор парафії святого Миколая с. Кліщівна Рогатинського деканату Івано-Франківської архиєпархії УГКЦ. Він розповів про нічні чування на парафії у 2019 році, під час яких у храмі перебувала ікона святої Джанни. Тоді багато людей засвідчили, що чули трояндовий запах, а через деякий час отець зустрів жінку, яка розповіла, що після цих чувань одержала зцілення від важкої хвороби.

«Я думаю, що, особливо під час нічних чувань, коли було багато людей, які молилися і просили у святої Джанни про дар материнства, про те, щоби свята Джанна допомогла їм у різних потребах, проблемах життєвих – таких людей, крім цієї одної жінки, є дуже багато, але вони не говорять це публічно з тих чи інших причин. Але все ж таки ті молитви, які линули до цієї ікони, свята Джанна вислуховувала і доносила до престолу Всевишнього», – підкреслив о. Марко Шпак.

Окрім такого видимого, фізичного прояву благодаті, ікона стала посередником у молитві, через яку люди отримали зцілення. Є також свідчення бездітних сімей, у яких за заступництвом святої Джанни Беретти Молли народилися діти. Назарій Петрів зауважив, що з об'єктивних для них причин ці сім'ї вирішили зберегти приватність і не давати публічних свідчень, проте є щонайменше чотири подружжя, які були бездітними протягом 7-10 років, аж поки за заступництвом святої Джанни нарешті стали батьками.

«Духовна велич Львова»

Кардинал-номінант Микола Бичок зустрівся з Патріархом Варфоломієм

Владика Микола Бичок, якого Папа Франциск нещодавно оголосив поміж нових кардиналів, зустрівся в Сіднеї (Австралія) з Вселенським Патріархом Варфоломієм.

«У перший день після проголошення його кардиналом владика Микола Бичок прибув до Сіднею, щоб взяти участь у церемонії вручення ступеня доктора богослов'я «honoris causa» від Університету Нотр-Дам в Австралії Його Всесвятості Вселенському Патріарху Варфоломію I в катедральному соборі Святої Марії в Сіднеї», – йдеться у повідомленні.

Після церемонії кардинал-номінант мав нагоду зустрітися з Його Всесвятістю та подякувати йому за незмінну підтримку, яку Вселенський патріархат надає Україні в її прагненні до справедливого миру. Патріарх Варфоломій відповів гучним «Слава Україні!».

Також повідомляється, що владика Микола Бичок мав нагоду відвідати катедральний собор Святої Марії, Покровительки Австралії. Від початку російської агресії цей храм став місцем, де вірні моляться за Україну та справедливий мир. Центром молитви є історична ікона Христа Пантократора, яку написав ієромонах-студит Ювеналій Мокрицький, а Патріарх Йосиф Сліпий під час свого першого візиту до Сіднея у 1968 році подарував її архиєпископу Сіднея кардиналу Томасу Ґілрою.

У крипті катедрального собору Святої Марії владика Микола Бичок зупинився біля могили кардинала Джорджа Пелла, щоб помолитися вервицю за шістьох покійних кардиналів, похованих тут, і в наміренні Святішого Отця, Патріарха Святослава, Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, єпископів Австралії та духовенства, монашества та вірних Мельбурнської єпархії.

Під час самої церемонії владику Миколу привітали ректор Університету Нотр-Дам в Австралії Крістофер Еллісон та Апостольський Нунцій в Австралії архиєпископ Чарльз Балво, відзначивши, що його призначення до Колеґії кардиналів є великою честю.

Ієромонах УГКЦ зібрав і передав мільйон гривень на протезування бойового медика

Ієромонах Свято-Успенської Унівської лаври Студійського уставу УГКЦ Макарій Дутка спільно з благодійним проєктом «Пташки перемоги» передав мільйон гривень на протезування бійця, молодшого сержанта 24-ї ОМБр Олександра Молдаховського, який втратив ногу під час виконання бойового завдання. Про це зазначено у відеосюжеті «Живого телебачення».

Боєць Олександр Молдаховський розповів про обставини поранення, під час якого втратив нижню кінцівку. «П'ятнадцятого червня, увечері, заходили на нові позиції. Мали зайти в Часів Яр. Але так склалося, що на цей момент частину міста вже зайняли вороги. Нам доводилося йти під вогнем. Так трохи мене зачепило… Слава Богу, що всі вийшли живими. Зі мною ще було четверо хлопців», – зазначив військовий.

Ієромонах Макарій Дутка вважає день, у який вдалося зібрати мільйон, щасливим днем. «Основна заслуга, крім Бога, належить людям, які складали донати. Це парафіяльні священики та їхні вірні, які ці кошти збирали. Знаменно, що на цей мільйон задонатили десятеро наших парафій з України та з-за кордону», – поділився священик, монах і волонтер з Унева.

Олександр Молдаховський проходить реабілітацію в клініці «Superhumans» у Львові.

Працівниця клініки Софія Возниця розповіла, що Олександрові виготовили протез нижньої кінцівки з механічним колінним вузлом, із максимальним рівнем мобільності, що дає змогу швидко переміщуватися на довгі дистанції. «У майбутньому на ньому можна спробувати бігати, кататися на велосипеді. Цей протез не буде обмежувати бійця», – зазначила працівниця клініки.

«Фахівці дуже чітко працюють над реабілітацією. Якщо ще й сам маєш натхнення, то станеш на ноги дуже швидко… Якщо людина до війни не вірить ні в що, то з перших днів війни починає вірити», – додає Олександр Молдаховський.

Департамент інформації УГКЦ

У Національній бібліотеці імені Вернадського презентували наукове видання про історію Почаєва

3 жовтня у приміщенні Національної бібліотеки України імені Вернадського в Києві відбулася презентація збірника матеріалів Міжнародної наукової конференції «Почаївський феномен: Василіянський монастир Успіння Пресвятої Богородиці в історії та культурі України».

На заході були присутні владика Андрій Хім'як, єпископ-помічник Київської архиєпархії, о. Йосиф Кралька, протоігумен провінції Найсвятішого Спасителя Василіянського чину святого Йосафата в Україні, отці-василіяни та київські науковці – співавтори видання.

Презентацію відкрив владика Андрій молитвою та благословенням. У виступі він наголосив на значущості Почаєва як духовного центру України в часи сучасних викликів. «У час сьогоднішньої нашої боротьби добра зі злом ми як ніколи потребуємо саме цього духовного центру, щоби на тих підвалинах будувати Україну», – зазначив єпископ.

У збірник увійшли матеріали конференції, яку провели у Зарваниці 29-30 вересня 2023 року. Вона була присвячена 250-річчю коронації Почаївської ікони Божої Матері. Конференцію організували провінція Найсвятішого Спасителя, Тернопільсько-Зборівська архиєпархія УГКЦ та Інститут історії Церкви УКУ.

Модератором презентації став Володимир Мороз – науковий редактор та упорядник видання, кандидат історичних наук. Він детально розповів про структуру книжки, відзначивши важливість її наукових надбань. «Почаївська Богородиця єднає всіх спадкоємців Київської традиції», – зауважив він.

Співавтори видання представили свої наукові дослідження, що охоплюють різні аспекти історії Почаївської лаври.

Відтак о. Йосиф Кралька подякував організаторам презентації, авторам та упорядникам видання за їхню працю і закликав до подальших досліджень цієї цінної спадщини. «Ми відкриті на те, щоб цю спадщину й надалі детально досліджували», – зазначив протоігумен провінції Найсвятішого Спасителя Василіянського чину святого Йосафата в Україні.

На завершення заходу було оголошено, що Тернопільсько-Зборівська архиєпархія спільно із провінцією Найсвятішого Спасителя Василіянського чину в Україні та Інститутом історії Церкви УКУ планують проводити наукові конференції що три роки, наступна з яких запланована на 2026 рік.

Департамент інформації УГКЦ

Митрополит Ігор під час богослуження у храмі Блаженних мучеників УГКЦ: «Господи, швидше заверши війну!»

9 жовтня Архиєпископ і Митрополит Львівський Ігор у співслужінні зі священнослужителями звершив Архиєрейську Літургію у дерев'яному храмі Блаженних мучеників УГКЦ перед тим, як передати його на потреби військових та їх капеланів.

Як підкреслив владика, рішення перенести храм прийняли давно. Спершу мали намір перевезти його на схід України, та через низку обставин не вдалося цього зробити одразу. Коли почалася війна, ідею відкинули. Тепер храм передадуть для українських воїнів і воячок.

Отець Богдан Прах – ректор Українського католицького університету (2013-2023 рр.) та ректор Львівської духовної семінарії Святого Духа (1998-2007 рр.) – зазначив, що місце, де був збудований храм, і студентське містечко УКУ освятив Папа Іван Павло II, коли у 2001 році перебував із візитом у Львові. Храм звели в 2009 році, і він прослужив, як основний храм, до 2014-2015 року. Натомість тепер на цьому місці, згідно з укладеним генеральним планом, постане музей історії підпілля УГКЦ та мистецький центр. У музеї буде каплиця імені Блаженних мучеників УГКЦ в пам'ять про цей храм.

Під час Архиєрейської Літургії владика Ігор звернувся до вірних такими словами:

«Хоч ми сьогодні, на перший погляд, зібралися, щоб на цьому місці помолитися у святині останній раз, а потім храм буде розібраний, але не зруйнований. Його наступне місце призначення – служити воякам і воячкам для молитви. Там постане цей храм, військові його відбудують, складаючи брус до бруса… Багато наших благородних воїнів та воячок поклали своє життя, захищаючи суверенітет, своїх громадян та українську землю. І ми не перестаємо благати Господа, щоби поклав кінець цій кровопролитній війні. Так станеться і ми просимо: «Господи, швидше заверши війну!» Дякуємо усім, хто дав згоду, щоби цей храм служив українському війську. Висловлюємо подяку тим, хто радо погодився прийняти храм для військових. Тут відзначу генерал-лейтенанта Павла Ткачука і його команду. У храмі звучатиме молитва, в кивоті замешкає Ісус Христос під видом хліба та вина. У святині віднаходитимуть мир усі, хто звертатиметься з благанням до Господа. Хай Господь благословить, а Пресвята Богородиця покриває наше військо своїм омофором!»

Пресслужба Львівської архиєпархії

У диякони рукоположено Романа Воловецького

26 вересня, у свято переставлення святого Івана Богослова, в Архикатедральному соборі святого Юра єпископ-помічник Львівської архиєпархії Володимир звершив дияконське рукоположення Романа Воловецького.

«Сьогодні святкуємо переставлення святого апостола і євангелиста Івана Богослова. Праведна кончина святої людини є також коронуванням її життя. Маємо також нагоду поглянути на життєвий шлях згаданого святого», – зазначив у проповіді владика Володимир. Проповідник також зауважив, що Івана ще називають апостолом любові, бо саме ця тема займає центральне місце у його посланнях. «Він не лише писав про любов, але також свідчив про неї власним життям. Це дозволило йому служити Церкві в Ефесі, бути місіонарем. Апостола Івана називають богословом, бо у своєму Євангелії він акцентує на Слові Божому, Христі-Боголюдині. Але цього б було замало. Богословом є не той, хто має відповідні студії, знає багато про Бога чи говорить або пише про Нього».

Пресслужба Львівської архиєпархії

Медичні працівники разом з капеланами звершили прощу до Страдчу

28 вересня, у день пам'яті преподобного ісповідника Харитона, за участі єпископа-помічника Львівської архиєпархії Володимира, відбулася проща медичних працівників та капеланів до Страдчу – відпустового центру Львівської архиєпархії. У прощі також взяли участь голова комісії охорони здоров'я Стрийської єпархії о. Роман Спірц, працівники Стрийської районної лікарні, а також медики з Дрогобича та Червонограда (нещодавно перейменованого на Шептицький).

Паломництво медиків розпочалося Архиєрейською Божественною Літургією, яку звершив владика Володимир у співслужінні референта о. Тараса Гадомського та медичних капеланів архиєпархії.

«Ми прийшли на прощу, щоб діткнути Ісуса, і з цією життєдайною силою йти до хворих людей, наших пацієнтів, які в очікуванні зцілення», – наголосив у своїй проповіді архиєрей.

Вкінці святої Літургії зі словом звернувся референт у справах душпастирства охорони здоров'я Львівської архиєпархії о. Тарас Гадомський, який подякував владиці Володимиру за постійну опіку та підтримку служіння медичного капеланства в архиєпархії. Подякував також медичним капеланам, які на щодень служать у лікарнях хворим та медичним працівникам.

Далі усі присутні спільно помолилися панахиду за померлих медичних працівників внаслідок пандемії, а також тих, хто загинув на передовій у час війни. На завершення паломники помолилися Хресну дорогу та молебень до Пресвятої Богородиці.

Пресслужба Львівської архиєпархії

Владика Володимир на свято Покрову на Личакові

1 жовтня, у день свята Покрову Пресвятої Богородиці та День захисників і захисниць України, екуменічною панахидою на Личаківському кладовищі вшанували пам'ять загиблих новітніх Героїв України. Участь у молінні взяв єпископ-помічник Львівської архиєпархії Володимир та військові капелани УГКЦ.

Спершу моління відбулося на Марсовому полі за участі Предстоятеля ПЦУ Митрополита Епіфанія, Митрополита Львівського і Сокальського ПЦУ Димитрія та Митрополита Львівського ПЦУ Макарія. Відтак владика Володимир очолив моління на могилах Героїв Небесної Сотні та учасників АТО/ООС на полях почесних поховань № 67 і № 76.

У своєму слові владика Володимир подякував всім присутнім, родинам загиблих та владі за витривалість у молитві, а також наголосив на важливості у святковий день, попри всі урочистості, взяти участь у Святій Літургії та єднатись через євхаристійну трапезу з загиблими Героями.

Варто зазначити, що перед молитвою на Марсовому полі єпископ-помічник Львівської архиєпархії разом з військовими капеланами, за участі захисників України, звершив у Гарнізонному храмі свв. апостолів Петра і Павла молебень до Пресвятої Богородиці як знак подяки військовим за захист.

Пресслужба Львівської архиєпархії

Владика Володимир звершив Божественну Літургію для членів товариства «Бойківщина»

«Вже стало традицією з ініціативи товариства «Бойківщина» збиратися восени на родинну молитву. Сьогодні ми прийшли знову сюди, до святині, немовби до нашого бойківського оазису, дому. Нас об'єднують болючі спогади, коли йдеться про депортацію наших предків з території Закерзоння. Ми прагнемо рани лікувати, не забуваючи історію. З історії важливо виносити урок на життєву дорогу. Храм є лікарнею та школою життя». Про це сказав єпископ-помічник Львівської архиєпархії Володимир у 13-ту Неділю після Зіслання Святого Духа в Свято-Іванівській лаврі Студійського уставу УГКЦ під час Архиєрейської Божественної Літургії для членів товариства «Бойківщина».

Пресслужба Львівської архиєпархії

Папа Франциск прийняв Главу УГКЦ Блаженнішого Святослава

10 жовтня Папа Франциск прийняв на аудієнції Главу і Отця Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Святослава Шевчука. Зустріч відбулася перед початком синодальних праць в рамках другої сесії XVI Звичайної загальної асамблеї Синоду єпископів у Ватикані.

У коментарі для ватиканських медіа Блаженніший Святослав розповів: «Сьогодні у мене була справді дуже унікальна нагода мати особисту аудієнцію у Святішого Отця Папи Франциска. Це був справді дуже глибокий момент ділення нашим болем: я розповів Папі Франциску про ту трагедію, яку переживає український народ, якою є ця війна, яку Папа називає святотатською війною. Я попросив Святішого Отця бути голосом, який захищатиме Україну, голосом, який буде все робити, щоби зменшити страждання наших людей. Я просив Святішого Отця про голос на захист цивільного населення і про чіткий голос щодо засуду російських атак на цивільне населення та намагання знищити інфраструктуру наших міст і сіл, щоби заморозити українців цієї зими. Папа обіцяв, що він робить все для того, щоби війна в Україні закінчилася. Папа мені пообіцяв, що він є по нашій стороні, що він є з Україною, і, очевидно, запевнив, що буде за Україну молитися і буде все робити для того, щоби Господь Бог благословив наш народ».

«Vatican News»

Святий Престол: гідність людської особи – недоторканна

Виступаючи під час Варшавської конференції з людського виміру, представник Святого Престолу наголосив на недопустимості практики катування, що є серйозним замахом на гідність людської особи. Це стосується також і смертної кари.

Ватиканський дипломат Павол Талапка підкреслив, що Святий Престол також засуджує «всі форми порушення цілісності людської особи, такі як калічення, тортури, завдані тілу або розуму, спроби примусу», оскільки практика катування повністю суперечить гідності, притаманній кожній людині. «Оскільки гідність людської особи є недоторканною, інституції, відповідальні за встановлення кримінальної відповідальності, повинні прагнути до старанного пошуку істини, а їхні дії повинні здійснюватися з повною повагою до гідності та прав людської особи», – зазначив монсеньйор Талапка. Він звернув увагу на те, що при проведенні слідчих дій повинні неухильно дотримуватися норми, що забороняють тортури.

Говорячи про смертну кару, монсеньйор Талапка зазначив, що Святий Престол вважає смертну кару неприйнятною, «оскільки вона є посяганням на недоторканність і гідність особи», і надалі рішуче домагатиметься її скасування в сьому світі.

«Vatican News»

Відбулися жовтневі молитовні чування для медичних працівників

У перший понеділок місяця, 7 жовтня, традиційно відбулися молитовні чування для медичних працівників з благословення та за участі єпископа-помічника Львівської архиєпархії Володимира.

Молитовний вечір розпочався Божественною Літургією, під час якої всі бажаючі мали змогу приступити до святої Тайни Сповіді. У духовному слові владика Володимир звернув увагу на те, що кожна людина має свою дорогу до Бога, а також особисту історію доторку Бога, про що важливо пам'ятати, зокрема, лікарям, які лікують людей. По цьому було звершено молебень до святого Ґерарда.

Насамкінець духівник вечора о. Ростислав Будзан помастив усіх учасників освяченою олією. «Кожного першого понеділка місяця запрошуємо усіх бажаючих, особливо медичних працівників, щоби разом молитися за їх пацієнтів», – закликав владика Володимир.

Пресслужба Львівської архиєпархії

Наступного року вийде автобіографічна книга Папи Франциска «Надія»

Як повідомили у видавництві Penguin Random House (PRH), Папа Римський Франциск написав автобіографію. Книжка мемуарів під назвою «Надія» має вийти в січні. Це перша подібна книжка, написана чинним Папою.

Папа та обраний ним співавтор, італійський видавець Карло Муссо, працювали над книжкою останні шість років. Початковий план передбачав опублікувати мемуари після його смерті. Але, як пояснили у PRH, можливість опублікувати книжку під час Ювілею 2025 року – часу, присвяченого прощенню, духовному відновленню та святкуванням у Католицькій Церкві, що відбувається кожні 25 років, – а також «потреби нашого часу», спонукали Папу оприлюднити «Надію», поки він ще живий.

«Надія» розповідає історію життя Франциска, від його італійського походження та еміґрації його предків до Латинської Америки, до його дитинства, юності, вибору покликання та дорослого життя, охоплюючи все папство аж до сьогоднішнього дня.

«Переповідаючи свої спогади з інтимною наративною силою та роздумуючи над своїми особистими пристрастями, Папа Франциск, не шкодуючи уваги на деякі вирішальні моменти свого папства, пише відверто, сміливо та пророче про деякі з найважливіших і суперечливих питань нашого сьогодення», – йдеться в описі видавництва.

«На кожній сторінці, у кожному уривку це також книга тих, хто йшов зі мною, тих, хто був раніше, тих, хто прийде потім. Автобіографія – це не наша особиста історія, а радше багаж, який ми носимо з собою. А пам'ять – це не лише те, що ми пам'ятаємо, а те, що нас оточує. Вона говорить не лише про те, що було, а й про те, що буде», – прокоментував Папа Франциск.

Написання книжки, яке поряд із текстом міститиме добірку раніше непублікованих фотографій, «було довгою, напруженою пригодою», – поділився Муссо.

Директор видавництва Деніел Крю та старший редактор Шям Кумар у Viking, імпринті PRH, який видаватиме «Надію» у Великій Британії, описали назву як «потужну та особисту книгу».

Книжка вийде у 80 країнах 14 січня 2025 року.

РІСУ

Чи варто використовувати хрестики як біжутерію, вервицю на шиї, іконки в авто?

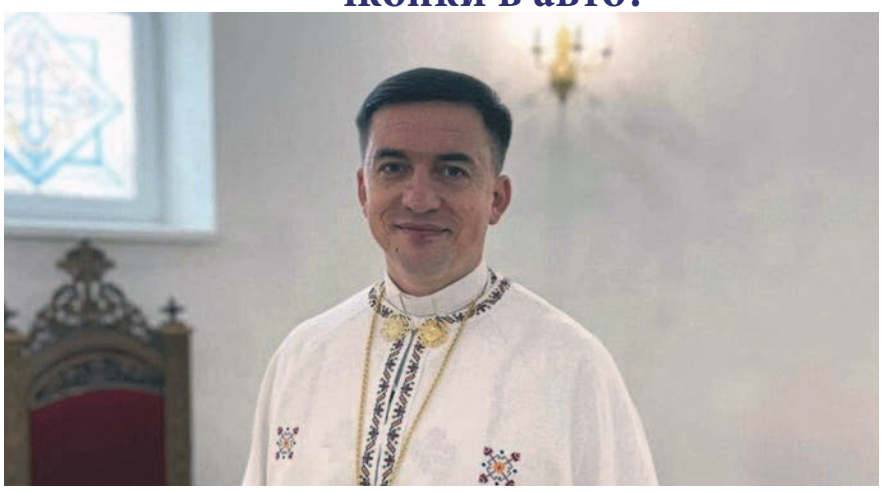

На вулицях та в інтернеті ми можемо бачити людей, які використовують християнські символи як прикраси або біжутерію. Водії приватного та громадського транспорту також вішають у салоні авто перед лобовим склом вервиці або чотки, а на «торпеді» ставлять або клеять іконки. Вервиця, хрестик, іконка як оздоба – чи це гарна ідея? Про це запитали в отця Андрія Корчагіна, пароха парафії святих мучениць Віри, Надії, Любові та їх матері Софії у Львові, капелана Львівської обласної військової адміністрації і Львівської обласної ради.

– Отче Андрію, наскільки припустимо використовувати хрестики для біжутерії?

– Важливо, щоб кожен християнин розумів, що хрест для нього – це знак спасіння, вияв Божої любові, а також символ Божої любові. Тому до того знамення кожен християнин має підходити з побожністю, любов'ю та вдячністю Ісусові. Тому, коли ми носимо хрестик на своїх грудях – неважливо, дерев'яний він чи в якомусь металі, – це є дуже добре. І те, що ми носимо його, молячись, цілуючи його як знам'я, яке мене захищає від всякого зла, – це також добре. Але якщо ми носимо хрестик як якісь кульчики, чи просто як біжутерію, прикрасу – коли воно для тебе нічого не значить, – до цього я особисто ставлюся негативно. Носіння хрестика має бути чимось таїнственним, інтимним для кожної душі, які вірить у Бога, яка любить Бога. Тому є небезпека нівелювання. Ісус каже: «Не давайте святого псам і не кидайте ваших перлин перед свиньми» (див. Мт. 7, 6). Я також не розумію того, коли носять браслети з зображеннями святих на зап'ясті.

– Час від часу можна побачити, як людина йде по вулиці і має на шиї вервицю. Це виглядає досить незвично.

– Інколи люди носять вервицю на шиї через незнання. Нещодавно я подарував своїй похресниці срібну, дуже красиву вервицю. Моїй похресниці шість років, але вона реально молиться з мамою на вервиці. Тому для неї це важливо. Вервицю треба носити в кишені. І важливо, щоби людина на ній молилася. Якщо, наприклад, людина носить вервицю на своїй шиї, але знімає її та молиться на ній, – гаразд. Але якщо вона її носить просто для прикраси як якусь біжутерію, тоді людина, найімовірніше, несвідома того, що таке вервиця. Кожна річ у світі має своє призначення, і тому дуже важливо, щоб люди розуміли: вервиця – не прикраса, вервиця – це рахівниця молитов. Не важливо, де ти її носиш, важливо, щоб ти щодня на ній молився.

– Також часто водії розміщають в салоні своїх авто іконки, вервички, чотки… Про що це може свідчити?

– Нерідко це відбувається через неправильне розуміння того, що таке ікона, вервиця або чотки. Доволі часто водії їх використовують як якісь талісмани чи обереги. Знову ж таки, якщо водій вішає вервицю на скло автомобіля або прикріплює іконки до «торпеди» в салоні авто, і лихословить за кермом, порушує правила дорожнього руху, то воно йому нічим не допоможе. Але є люди, які за кермом моляться, і вони собі ці іконки почепили не просто як оберіг. Ці ікони закликають їх до молитви, нагадують їм про Божу присутність, про відповідальність перед іншими учасниками руху або пасажирами – і вони мають право на це. Тут усе залежить від самої людини – як вона до того ставиться.

«Духовна велич Львова»

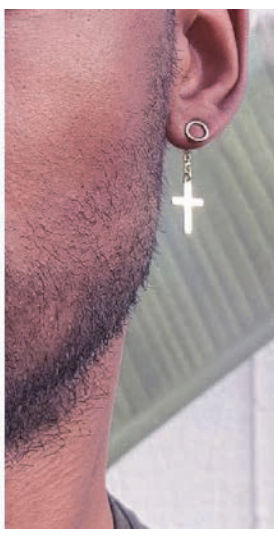

У Чернівцях відбувся турнір із міні-футболу серед священиків УГКЦ

Місто Чернівці стало ареною для щорічного турніру з міні-футболу, який організовує Відділ душпастирства спорту УГКЦ. У змаганнях, що відбулися на стадіоні «Буковина», взяли участь священики з десяти греко-католицьких єпархій України.

Турнір показав, що священство не обмежується лише духовними справами, а й охоплює активний спосіб життя і здорову конкуренцію. Футбольне поле стало місцем єдності та підтримки серед учасників, адже основною метою змагань було зміцнення братських зв'язків.

Турнір розпочався з Божественної Літургії в катедральному храмі Успення Пресвятої Богородиці, після чого відбувся подячний молебень, який очолив владика Йосафат Мощич, єпарх Чернівецький. Урочисте відкриття змагань охоплювало виступи владики Йосафата, заступника міського голови Чернівців Юрія Лесюка та пісенний номер народної артистки України Оксани Савчук.

Після жеребкування команди були розділені на три групи. До півфіналу вийшли представники Львівської, Івано-Франківської та Мукачівської архиєпархій. У фіналі змагалися команди Закарпатської та Сокальсько-Жовківської єпархій, де остання стала чемпіоном турніру. Бронзові медалі отримала команда Івано-Франківської архиєпархії, що в запеклій боротьбі здолала Львів.

Департамент інформації УГКЦ

Свідоцтво про реєстрацію КВ 4266

головний редактор:
о. Богдан ЛУКОВСЬКИЙ,
літературний редактор
Святослав СМУК,
більдредактор і технічний редактор
Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів, Україна, 79000,
e-mail: meta.ugcc@gmail.com
http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.
Рекламні оголошення приймаються вичитаними і відредагованими рекламодавцем.
Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.
Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»
Тираж: 5000 примірників, Замовл.№_____